

Nadzór pedagogiczny
System Ewaluacji Oświaty

RAPORT Z EWALUACJI CAŁOŚCIOWEJ

**SAMORZĄDOWE PRZEDSZKOLE W KROŚCIENKU
WYŻNYM**

Krościenko Wyżne

Podkarpacki Kurator Oświaty
Kuratorium Oświaty w Rzeszowie

Przebieg ewaluacji:

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole (lub placówce) przez wizytatorów do spraw ewaluacji.

Ewaluacja polega na zbieraniu i analizowaniu informacji:

- o efektach działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki (na podstawie danych informujących o wynikach pracy szkoły (lub placówki) odzwierciedlonych w umiejętnościach, zachowaniach, postawach, działaniach uczniów i w osiąganych przez nich rezultatach na różnego rodzaju testach, egzaminach),
- o procesach zachodzących w szkole lub placówce (na podstawie danych, które informują o procesach i działaniach zachodzących i podejmowanych w szkole (lub placówce), a decydujących o sposobie funkcjonowania, charakterze szkoły (lub placówki) i przede wszystkim prowadzących do pożądaných efektów),
- o funkcjonowaniu szkoły lub placówki w środowisku lokalnym, w szczególności w zakresie współpracy z rodzicami uczniów (na podstawie danych informujących o sposobie współpracy ze środowiskiem i funkcjonowaniu w środowisku oraz wykorzystaniu tych zasobów w procesie nauczania i uczenia się),
- o zarządzaniu szkołą lub placówką (na podstawie danych informujących o sposobach zarządzania decydujących o jakości działań podejmowanych w szkole lub placówce).

Ewaluacja ma na celu zebranie informacji i ustalenie poziomu spełniania przez szkołę lub placówkę wymagań zawartych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Szkoła lub placówka może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

- Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Opis metodologii:

Badanie zostało zrealizowane w dniach 24-01-2013 - 06-02-2013 przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszli Witold Wyskiel, Jadwiga Baran.

W trakcie ewaluacji w placówce zbierano informacje pochodzące z wielu źródeł - dyrektora, uczących w przedszkolu nauczycieli, innych pracowników, dzieci, ich rodziców, partnerów przedszkola i przedstawicieli samorządu lokalnego. Do gromadzenia danych wykorzystano metody ilościowe (ankiety w wersji elektronicznej i papierowej), jakościowe (wywiady indywidualne, grupowe, obserwację i analizę źródeł zastanych). Zestawienie metod, technik doboru próby i liczby osób, które wzięły udział w badaniach znajduje się w tabeli poniżej.

Wywiady grupowe zostały przeprowadzone po realizacji i analizie ankiet, pełniąc wobec nich funkcję wyjaśniającą.

Kategoria badanych/źródła danych	Metoda/technika	Sposób doboru próby	Wielkość próby/liczba obserwowanych jednostek
Dyrektor przedszkola	Indywidualny wywiad pogłębiony	nd	nd
	Ankieta elektroniczna (CAWI)	nd	nd
Nauczyciele	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Przedszkole, w którym pracuję"	Badanie na próbie pełnej	7
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Nauczyciele różnicowani pod względem stażu i pracy w zespołach zadaniowych oraz psycholog	8
Pracownicy niepedagogiczni	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Pracownicy inni niż nauczyciele: woźne oddziałowe, pracownicy techniczni	8
Dzieci	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele najstarszej grupy	19
Rodzice	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele rady rodziców i rad grupowych, reprezentujący różne roczniki oraz wszyscy chętni	8
	Ankieta audytoryjna (PAPI)	Rodzice obecni w trakcie badania na terenie przedszkola	53
Partnerzy przedszkola, przedstawiciele samorządu lokalnego	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele samorządu lokalnego i instytucji wskazanych przez dyrektora jako partnerzy	5
Obserwacja zajęć		Wszystkie grupy	3
Obserwacja przedszkola		Wewnątrz i na zewnątrz	nd
Analiza danych zastanych			

Informacja o placówce

Nazwa placówki	SAMORZĄDOWE PRZEDSZKOLE W KROŚCIENKU WYŻNYM
Patron	Wanda Chotomska
Typ placówki	Przedszkole
Miejscowość	Krościenko Wyżne
Ulica	POŁUDNIOWA
Numer	11
Kod pocztowy	38-422
Urząd pocztowy	KROŚCIENKO WYŻNE
Telefon	134315302
Fax	
Www	www.przedszkole.kroscienkowyzne.eu
Regon	18046520000000
Publiczność	publiczna
Kategoria uczniów	Dzieci lub młodzież
Charakter	brak specyfiki
Uczniowie, wychow., słuchacze	78
Oddziały	3
Nauczyciele pełnozatrudnieni	1
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	8
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	5
Średnia liczba uczących się w oddziale	26
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	78
Województwo	PODKARPACKIE
Powiat	krośnieński
Gmina	Krościenko Wyżne
Typ gminy	gmina wiejska
Liczba mieszkańców	
Wysokość wydatków na oświatę	
Stopa bezrobocia	

Wprowadzenie: obraz placówki

Poniższy raport przedstawia wyniki ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej Samorządowym Przedszkolu im. Wandy Chotomskiej w Krościenku Wyżnym. Dokument ten zawiera najważniejsze, płynące z badań informacje o szkole. Wynikają one z wnikliwie przeprowadzonej analizy zebranych źródeł.

Przedszkole rozpoczęło swoją działalność 1 września 2009 roku. Mieści się w nowym, samodzielnym budynku. Obecnie do przedszkola uczęszcza 78 dzieci w wieku 3-5 lat. W przedszkolu znajdują się trzy sale zajęć, które stwarzają warunki do zabawy i wypoczynku dzieci. Przy każdej sali jest łazienka wyposażona w umywalki oraz kabiny z ubikacjami, dostosowanymi do wzrostu dzieci. Sale są wielofunkcyjne, jasne, dostosowane do potrzeb dzieci w wieku przedszkolnym. W przedszkolu znajdują się także: „sala relaksacyjna” ze sprzętem do zabaw ruchowych, gimnastyki korekcyjnej i zajęć rytmicznych, salka do zajęć logopedycznych i języka angielskiego. W salach zajęć znajdują się kolorowe meble, stoliki i krzeselka dostosowane do wzrostu i potrzeb dzieci. Dostępne są także zestawy gier, układanek, puzzli, różnego koloru i kształtu klocki, mozaiki. Rozwijaniu zainteresowań czytelniczych dzieci sprzyja bardzo szeroka oferta literatury dziecięcej, umieszczona w „Kącikach książki”, znajdujących się w każdej sali, w tym twórczość Wandy Chotomskiej – patrona placówki. Naturalną potrzebę ruchu zaspokajają duży, ogrodzony ogród przedszkolny, z urządzeniami do zabaw. Poprzez częste korzystanie z zabaw na świeżym powietrzu w ogrodzie przedszkolnym oraz spacerów, przedszkole propaguje zdrowy styl życia oraz rozwija sprawność ruchową dzieci.

W pracy z dziećmi realizowana jest podstawa programowa wychowania przedszkolnego w oparciu o program edukacyjny „Razem w przedszkolu” wspierający rozwój i aktywności dzieci. Ponadto przedszkole wprowadza i realizuje nowatorskie rozwiązania programowe oraz wykorzystuje twórcze metody pracy, a także systematycznie uczestniczy w spotkaniach teatralnych, które mają wpływ na rozwój zainteresowań dzieci oraz atrakcyjność oferty placówki. Dzieci dodatkowo mogą korzystać z płatnych zajęć rytmiki i języka angielskiego oraz gimnastyki korekcyjnej. Dzieci biorą aktywny udział w różnego rodzaju konkursach plastycznych, recytatorskich, akcjach charytatywnych („Góra grosza”, „Zbiórka zużytych baterii”, „Zbiórka plastikowych nakrętek”).

Przedszkole posiada przyjętą przez Radę Pedagogiczną koncepcję pracy. Jej główne założenia to; stworzenie możliwości wszechstronnego rozwoju dziecka, przygotowanie dzieci do nauki w szkole, wspomaganie rodziny w wychowaniu dzieci, zapewnienie dzieciom opieki i bezpieczeństwa. Placówka jest otwarta na potrzeby i oczekiwania dzieci, rodziców i środowiska. Tworzy warunki sprzyjające wspólnej zgodnej zabawie oraz nauce. Zajęcia grupowe mają min. na celu usprawnienie aparatu mowy i płynności mówienia, natomiast dzieci wymagające indywidualnych zajęć w tym zakresie zostają objęte pomocą logopedyczną. W przedszkolu raz w miesiącu odbywają się konsultacje z psychologiem i pedagogiem z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Krośnie.

Rodzice są zaangażowani w życie przedszkola i aktywnie w nim uczestniczą. Rodzice są współorganizatorami uroczystości i imprez przedszkolnych tj.: Mikołajki, Jasełka, Dzień Babci i Dziadka, Święto Rodziny, pomagają również przy organizacji Zabawy Andrzejkowej dla społeczności lokalnej.

Przedszkole prowadzi szereg działań edukacyjnych z pomocą podmiotów działających w najbliższym środowisku przedszkolnym. Współpracuje z Urzędem Gminy w Krościenku Wyżnym, policją, biblioteką, Szkołą Podstawową, sołtysiem wsi Krościenko Wyżne, parafią oraz ze studentami i Towarzystwem Przyjaciół Dzieci.

Przedszkole poprzez upowszechnianie osiągnięć i umiejętności dzieci (konkursy plastyczne, Koncert Kolęd, Święto Rodziny) promuje w środowisku wartość wychowania przedszkolnego.

W urzeczywistnianie misji przedszkola zaangażowany jest cały personel pedagogiczny, administracyjno-obslugowy, jak również rodzice, a efektem tej wspólnej pracy jest przedszkole, w którym dzieci czują się ważne, bezpieczne i do którego przychodzą z radością.

Zachęcamy do zapoznania się ze szczegółami zawartymi w raporcie.

Wyniki ewaluacji:

Obszar: Efekty

Wymaganie: *Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności*

Komentarz:

Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej wychowania przedszkolnego. W przedszkolu diagnozuje się i analizuje osiągnięcia dzieci uwzględniając ich możliwości rozwojowe. Formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz, które przyczyniają się do rozwijania umiejętności dzieci.

Poniższe argumenty uzasadniają wysoki poziom spełnienia wymagania.

Należy podkreślić, że **dzieci w przedszkolu potrafią działać samodzielnie**. Według ankietowanych rodziców ich dziecko potrafi samodzielnie:

- załatwiać swoje potrzeby fizjologiczne - 52/53
- myć ręce i twarz - 52,
- poprawnie trzymać łyżkę - 51,
- rozbierać się - 51,
- poprawnie trzymać widelec - 50,
- ubierać się - 44,
- zapinać guziki- 33.

Umiejętności te potwierdza obserwacja zajęć. Zdaniem pracowników niepedagogicznych samodzielnie załatwiać potrzeby fizjologiczne potrafią dzieci z grupy 4 i 5 latków jak również niektóre dzieci z grupy 3 latków "są dzieci, które idą bez problemu do łazienki, niektórym trzeba pomóc". Pomagają im nauczyciele i inni pracownicy przedszkola. Wszystkie dzieci potrafią myć ręce i twarz, starsze dzieci poprawnie trzymać łyżkę i widelec, maluszki gorzej sobie radzą z jedzeniem zupy. Dzieci 4-5 letnie radzą sobie z zapinaniem guzików, jeżeli jest większa, wyrobiona dziurka, gdy jest ciasna, to trzeba im pomóc, młodszym dzieciom trzeba pomagać. Ubierać i rozbierać się samodzielnie potrafią wszystkie dzieci przy lżejszych ubraniach, a teraz w okresie zimowym, trzeba pomagać ubrać rękawiczki, kurtki i buty. Dzieci w wywiadzie powiedziały, że nauczyły się w przedszkolu malować i śpiewać kolędy, pomagać innym kolegom, być grzecznym. Na zajęciach nauczyły się o zimie i śniegu, jesieni, lecie i nawet o wiosnie, jak jeździć na sankach i zachowywać się na śniegu, jak należy bawić się na podwórku, co robić aby być grzecznym, żeby wszystko wiedzieć i o tym żeby pomagać.

Warto zauważyć, że **dzieci potrafią działać w grupie**. W wywiadzie dyrektor stwierdził, że dzieci uczą się pracy zespołowej poprzez:

- zachęcanie do wykonywania różnych prac np. pełnienia dyżurów, pomocy innym dzieciom przy rozbieraniu i ubieraniu się, sprzątaniu po zajęciach plastycznych,
- poprzez zabawy (integracyjne, tematyczne, dowolne, konstrukcyjne, ruchowe w ogrodzie przedszkolnym), zajęcia, spacer,
- wspólne wykonywanie prac plastycznych,
- gry logiczne i quizy.

Podczas obserwacji zajęć daje się zauważyć, że nauczyciele przez większość zajęć stosują formy pracy zespołowej, tak by dzieci mogły uczyć się działania w grupie. Większość dzieci wspierała się przy wykonywaniu zadań nauczyciela oraz w trakcie zabaw. Obserwacja placówki wykazała, że na wycieczki i spacer dzieci wychodziły w swoich grupach wiekowych. Dzieci z grup 4 i 5 latków podczas zabaw na śniegu na podwórku przedszkolnym, bawią się w grupach kilku osobowych.

W przedszkolu **tworzy się warunki sprzyjające aktywności ruchowej dziecka**. Zdaniem partnerów i przedstawiciela samorządu wyrażonym podczas wywiadu przedszkole ma warunki sprzyjające aktywności ruchowej dzieci. Posiada piękny plac zabaw i dużą przestrzeń dookoła budynku. Dzieci często wychodzą na spacer oraz na place zabaw koło szkoły oraz na inne usytuowane w terenie. Zarówno Dyrektor jak i wszyscy nauczyciele stwierdzili w ankiecie, że przedszkole wspiera rozwój aktywności ruchowej dzieci poprzez zajęcia

aktywizujące prowadzone przez specjalistów (np. rytmika, zajęcia korekcyjne), które są dodatkowo opłacane przez rodziców oraz poprzez różnego rodzaju zajęcia prowadzone przez nauczyciela opiekującego się grupą. Dyrektor dodał, że dzieci lubią chodzić na spacer, na plac zabaw, do sali relaksacyjnej. W przedszkolu tworzy się warunki sprzyjające aktywności ruchowej dziecka, gdyż pomieszczenia są przystosowane do potrzeb dzieci, organizuje się wiele zabaw ruchowych, które umiejętnie włącza się w takie codzienne czynności jak: sprząatanie, wykonywanie czynności higienicznych, spożywanie posiłków. Niektóre z nich stanowią uzupełnienie do omawianych treści dydaktycznych, inne służą przywracaniu prawidłowych zachowań dzieci w grupie. Nauczyciele inicjując zabawy, w wysokim stopniu angażują dzieci do podejmowania działalności własnej, pozwalając im także na dokonywanie wyboru formy aktywności ruchowej. Infrastruktura znajdująca się na placu zabaw zapewnia dzieciom możliwość rozwijania aktywności ruchowej. Stan techniczny urządzeń jest dobry. Wszystkie są nowe i posiadają odpowiednie atesty. Wszyscy nauczyciele maksymalnie długi czas spędzają z dziećmi na placu zabaw. Dodali ponadto, że prowadzą:

- gry i zabawy ruchowe w salce relaksacyjnej - 7,
- wykorzystują elementy ruchu rozwijającego Weroniki Scherborne, metody gimnastyki twórczej Rudolfa Labana, twórczego ruchu Carla Orffa - 7,
- pedagogikę zabawy - 3,
- elementy dramy - 1.

Również przez większość prowadzonych zajęć stwarzają dzieciom możliwość wspierania ich działania twórczego. Prawie wszystkie dzieci uczestniczące w wywiadzie stwierdziły, że lubią wychodzić na spacer, bo można coś ciekawego zobaczyć np. ptaki i zwierzęta, kaczki w stawie, żabę, "bo to jest fajna zabawa". Obserwacja placówki potwierdza, że przedszkole posiada duży, ogrodzony teren, na nim urządzone plac zabaw, wyposażony w huśtawki wiszące i chybotki, zestaw do wspinania się ze zjeżdżalnią, karuzelę, koniki na sprężynach. W jednym pomieszczeniu przedszkola urządzona jest sala rekreacyjna z dużą ilością nowoczesnego i różnorodnego sprzętu do zabaw i ćwiczeń ruchowych. Wszystkie urządzenia do zabaw są nowe, sprawne, posiadają wymagane atesty. Ilość urządzeń nie jest satysfakcjonująca w stosunku do liczby dzieci, w planach przedszkola planowane jest sukcesywne wzbogacanie w tym zakresie.

Istotne jest, że **przedszkole wspiera działania twórcze dzieci**. Tak twierdzą ankietowani dyrektor i nauczyciele. Dyrektor podał, że przedszkole wspiera działania twórcze dzieci podczas zajęć prowadzonych przez nauczyciela opiekującego się grupą. Nauczyciele odpowiednio wspierają i angażują się w działania twórcze dzieci. Stymulują dzieci do podejmowania działań twórczych w obrębie przygotowanej oferty zajęć i środków do ich realizacji. Pomagają każdemu dziecku w stopniu, w jakim dziecko tego potrzebuje np. zaginanie papieru, nakładanie kleju na pędzelek, przyklejanie ziaren słonecznika, natomiast nie wykonują prac za dziecko. Ponadto wspierają każdą poprawnie lub samodzielnie wykonaną przez dziecko czynność pochwałą słowną np. "pięknie to zrobiłeś". W indywidualnych półkach dzieci znajdują się teczki, do których wkładają prace plastyczne, które na zakończenie pobytu w przedszkolu każde dziecko może wziąć do domu. Przy odbiorze dzieci przez rodziców widać zadowolenie dzieci i chęć pochwalenia się przed rodzicami swoim "dziełem". Na terenie przedszkola widać wytwory aktywności twórczej dzieci. Są to prace plastyczne wykonywane różnymi technikami i środkami plastycznymi (malowanie farbami, pastą do zębów, wyklejanie kolorowym papierem, kompozycje przestrzenne). Prezentacja aktywności twórczej jest aktualizowana na bieżąco i odpowiada realizowanym treściom dydaktycznym (bałwanki, choinki, ozdoby choinkowe). Dzieciom pozostawia się swobodę ekspresji, mogą decydować jaką techniką ma być wykonana dana praca plastyczna. Ponadto dyrektor i nauczyciele dodali, że w przedszkolu prowadzone są zajęcia rozwijające i wspierające jak np. rytmika - jako odpłatne uzupełnienie podstawowej oferty dydaktycznej. Podczas obserwacji prowadzonych zajęć przez nauczycieli daje się zauważyć, że tworzą oni sytuacje, w których dzieci mogą rozwiązywać problemy oraz uczyć się samodzielności. Większość dzieci chętnie podejmuje wyzwania, pojedynczy obserwują bawiące i pracujące dzieci. Zaangażowanie nauczyciela stwarza dzieciom możliwość wspierania działań twórczych przez całe i większość prowadzonych zajęć.

Na terenie przedszkola widać efekty aktywności twórczej dzieci. Na korytarzu, przed każdą salą, znajdują się wystawki prac plastycznych dzieci z danej grupy. Ponadto na korytarzu na parapetach znajdują się różne ludziki i prace przestrzenne wykonane przez dzieci. Wytwory twórczości artystycznej dzieci nawiązują do aktualnej pory roku i opracowywanej tematyki (buty dla dziadzia, malowane szyszki, plastyczne: karmniki, zima w oczach dziecka, fryzury). Działalność ta jest różnorodna i widać, że dzieciom pozostawia się swobodę ekspresji.

Dzieci **adaptują się do grup rówieśniczych**. Wszyscy ankietowani rodzice są przekonani, że ich dziecko chętnie podejmuje zabawę z rówieśnikami (zdecydowanie tak - 28/53, raczej tak - 25/53), potrafi rozwiązywać konflikty z rówieśnikami (41/53), potrafi respektować zasady przyjęte w trakcie zabaw z rówieśnikami (50/52). W trakcie obserwacji zajęć prowadzonych przez nauczycieli można stwierdzić, że w jednej grupie nie widać było, aby były wyalienowujące się dzieci, w innych grupach było jedno dziecko lub była to mała grupka - kilkoro dzieci.

W przedszkolu **analizuje się osiągnięcia dzieci**. Twierdzą tak zarówno dyrektor jak i wszyscy ankietowani nauczyciele. Zdaniem dyrektora polega ona głównie na obserwacji dzieci na wszelkich uroczystościach przedszkolnych, oglądaniu ich teczek z wytworami prac plastycznych, które wykonują podczas zajęć oraz w czasie indywidualnej pracy. Osiągnięcia i umiejętności dzieci poddawane są obserwacji i analizie również podczas wykonywania codziennych czynności w przedszkolu, udziału dzieci w różnych konkursach oraz obserwacji ich aktywności spontanicznej. Przy analizie osiągnięć dzieci nauczyciele również uwzględniają opinie rodziców - rozmawiają z rodzicami nt. wiedzy i umiejętności dzieci. Nauczyciele w ankiecie podali w jaki sposób analizują osiągnięcia dzieci:

- stosują narzędzia do obserwacji - arkusz obserwacji WSiP - 7,
- dokonują analizy wytworów prac dzieci - 7,
- prowadzą zeszyty obserwacji dziecka - 6,
- prowadzą rozmowy z rodzicami - 3.

Podczas wywiadu nauczyciele dodali jeszcze, że analizy osiągnięć dokonują również w oparciu o rozmowy prowadzone z pracownikami niepedagogicznymi i logopedą. Analizy te prowadzone są systemowo i dokumentowane na bieżąco. Ponieważ w tym roku szkolnym nauczyciele pracują na niepełnych etatach to nie we wszystkich sytuacjach mają możliwość obserwacji dziecka ze względu na to, że niektóre dzieci są w przedszkolu krótko i jest duża zachorowalność. Wszystko to, utrudnia pracę nauczycielom w tym zakresie.

Analiza osiągnięć **uwzględnia możliwości rozwojowe dzieci**. Tak podczas wywiadu stwierdzili dyrektor i nauczyciele. Dyrektor podał, że na podstawie obserwacji, analizy wytworów pracy dziecka, wywiadu z rodzicami przedszkole wie, jakie są możliwości rozwojowe dziecka i do jego możliwości dostosowuje program. Ponadto nauczyciele opracowują indywidualne programy pracy wspomagające wszechstronny rozwój dzieci: dla dzieci z zaburzeniami rozwoju ruchowego (niezręczność manualna, opóźnienie umiejętności samoobsługi), dla dzieci niezręcznych ruchowo (dzieci bojaźliwe, lękliwe, chętnie korzystające z opieki dorosłych, niezręczne w bieganiu, chodzeniu po schodach, dzieci które wycinają niezręcznie - źle koordynują ruchy obu rąk przy wycinaniu, posiadające zaburzenia lateralizacji lub brak koordynacji obu rąk), dla dzieci z zaburzeniami funkcji poznawczych (zaburzenia percepcji wzrokowej, zaburzenia funkcji słuchowych, zaburzenia rozwoju mowy i myślenia, zaburzenia wymowy, trudności wymowy, zaburzenia rozwoju emocjonalno-uczuciowego, dzieci zahamowane), dla dzieci z zaburzeniami dynamiki procesów nerwowych (dzieci nadpobudliwe psychoruchowo dzieci o obniżonej pobudliwości). Ponadto z dziećmi uzdolnionymi nauczyciele pracują nad rozwijaniem ich możliwości. Najczęściej tworzą zespoły dzieci rozwijając ich zdolności recytatorskie, muzyczne, plastyczne a także w zakresie przygotowania do nauki czytania i pisania i ze zdolnościami matematycznymi. Prace, umiejętności tych dzieci prezentowane są na wystawach, konkursach czy uroczystościach przedszkolnych. Przedszkole aby poznać możliwości rozwojowe dzieci prowadzi diagnozę wstępną (na wejściu i końcową na wyjściu), przeprowadzoną arkuszem diagnostycznym, gotowym SGS. Ponadto prowadzi: analizę informacji z poradni psychologiczno-pedagogicznej, analizę wyników konkursów plastycznych, recytatorskich, analizę wytworów dziecięcych. Zajęcia prowadzone przez nauczycieli są poddawane obserwacji przez dyrektora. Określane są wnioski wynikające z diagnozy, obserwacji, hospitacji, poczynionych spostrzeżeń przynajmniej dwa razy w roku i jest zapisane w protokołach Rady Pedagogicznej. Na podstawie wniosków określane są konkretne działania do wykonania. Praca w oparciu o system analizowania umiejętności dzieci skutkuje tym, że dzieci osiągają umiejętności powyżej wymaganego minimum. Dzieci osiągają sukcesy, mają możliwość zaprezentowania swoich umiejętności w różnych formach (konkursy, zajęcia pokazowe). Nauczyciele dodali, że po sprawdzeniu poziomu rozwoju dziecka i jego umiejętności dostosowują formy pracy i metody do możliwości dziecka. Oceniając osiągnięcia dziecka zwracają uwagę, że dziecko np. niepełnosprawne fizycznie, czy z zaburzeniami w zakresie rozwoju mowy i komunikacji nie jest w stanie dorównać we wszystkim pozostałym dzieciom i wykonać wszystkie postawione przed nimi zadania, "oceniając postępy takiego dziecka, bierzemy pod uwagę to z czym przyszło".

Ważne jest, że w przedszkolu **wdraża się wnioski z analizy osiągnięć dzieci**. Tak twierdzą ankietowani nauczyciele i dyrektor. Zdaniem dyrektora wnioski z analiz są wdrażane i na ich bazie zostały określone kierunki pracy indywidualnej dzieci oraz rozwijania ich zdolności. Służą one również do informowania rodziców o postępach dzieci i ich zdolnościach. Wnioski z analiz osiągnięć dzieci służą do indywidualnej pracy z dzieckiem zgodnej z jego potrzebami i możliwościami, do dopasowania programów do pracy z dzieckiem zdolnym i wymagającym wspierania w rozwoju oraz do planowania terapii indywidualnej. Nauczyciele (7) wykorzystują wyniki analiz osiągnięć dzieci do:

- wspomaganie rozwoju dziecka - 5,
- planowania dalszych działań w zakresie pracy indywidualnej (nadrabianie braków oraz pobudzanie zainteresowań, pasji i zdolności), - 4,
- konstruowania miesięcznych planów pracy dydaktyczno-wychowawczej - 3,
- modyfikacji i planowania dalszych działań edukacyjnych - 3,

- prowadzenia rozmów z rodzicami - 3,
- dobierania metod i form, dostosowania działań do potrzeb dzieci - 1,
- współpracy z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną - 1.

Istotne jest, że **wprowadzane zmiany przyczyniają się do rozwijania umiejętności dzieci**. Prawie wszyscy ankietowani rodzice są przekonani, że przedszkole wspiera rozwój uzdolnień ich dzieci (52/53). Również nauczyciele są przekonani, że wprowadzane zmiany w ostatnich dwóch latach w przedszkolu przyczyniły się do rozwoju umiejętności dzieci. W ubiegłym roku były prowadzone kółka zainteresowań: plastyczne, gier i zabaw umysłowych, muzyczne i ekologiczne, na które przychodziły chętne dzieci. Ponieważ zostały zabrane przedszkolu dodatkowe pomieszczenia to obecnie wykorzystywane są ich elementy. Takie ukierunkowanie pracy z dzieckiem przyczyniło się do wzrostu ich umiejętności w danym zakresie. Zwiększenie czasu na zabawę i na pobyt na powietrzu zwiększyło samodzielność dzieci, samo wychodzenie na spacer zmusza je do ubierania się, ćwiczy ubieranie i zawiązywanie butów oraz ćwiczy inne czynności samoobsługowe. Także na placu zabaw, współpraca między dziećmi rozwija ich umiejętności społeczne i współdziałanie. Następuje integracja i tolerancja np. dziecka niepełnosprawnego w grupie. Dzieci świetnie z tym dzieckiem funkcjonują, pomagają, zawiozą podwoz, podprowadzą, nie traktują tego jako obowiązku. Inicjatywa pomocy wychodzi od dzieci, "nie musimy prosić aby dzieci pomogły, tylko są chętni, wręcz biegają żeby jej coś tam pomóc. Nie traktują jej inaczej, jest akceptowana przez dzieci". Również dziecko z inną niedyspozycją jest też akceptowane przez dzieci "super się razem bawią, dogadują się na swoim poziomie jest bardzo lubiane".

W przedszkolu są widoczne osiągnięcia dzieci. Ekspozowane są dyplomy otrzymane przez dzieci w różnych konkursach, certyfikaty przedszkola, gabloty ze zdjęciami absolwentów przedszkola. W holu przedszkola znajduje się kącik dla rodziców, gdzie umieszczone są różnego rodzaju ogłoszenia dotyczące spraw bieżących, wyżywienia dzieci, opłat, godzin urzędowania.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Dzieci są aktywne*

Komentarz:

Dzieci chętnie uczestniczą w zajęciach prowadzonych w przedszkolu, są wdrażane do samodzielności w podejmowaniu różnorodnych aktywności na rzecz własnego rozwoju. Chętnie uczestniczą w zajęciach z oferty podstawowej i dodatkowej.

Poniższe argumenty uzasadniają wysoki poziom spełniania wymagania.

Wszyscy respondenci, rodzice, pracownicy niepedagogiczni oraz partnerzy przedszkola stwierdzają, że **dzieci chętnie uczestniczą w zajęciach prowadzonych w przedszkolu**. Zdaniem ankietowanych nauczycieli (7) angażują oni dzieci podczas zajęć poprzez:

- zadawanie im pytań i słuchanie odpowiedzi - 6,
- wykonywanie dodatkowych zadań zaproponowanych przez nauczyciela - 6,
- wdrażają do pomagania sobie nawzajem – 4,
- proponują, inicjują różnego rodzaju zabawy - 3,
- wdrażają do pilnowania porządku w trakcie mycia rącek (odpowiednia liczba dzieci w toalecie), rozkładania kart pracy, kolorowanek, kredek, itp.- 2,
- pełnienie dyżurów - 2,
- rozdawanie dodatkowych materiałów - 1.

Podczas wywiadu nauczyciele dodali, że zachęcają dzieci do pomocy mówiąc: "szukamy grzecznego pomocnika, przy czym od razu jakby dyscyplinujemy grupę", zachęcają do samodzielności np. dzieci mają możliwość wyboru zabawy wybierają jakąś formę plastyczną, abstrakcyjną, poprzez ciekawe kąciki zainteresowań, dużą część dnia dzieci spędzają na placu zabaw, gdzie mogą wybierać formy aktywności ruchowej. Nauczyciele ponadto stwarzają sytuacje, które pobudzają dzieci do badania i poszukiwania np. jaki jest śnieg, jak się roztopia, co pływa, co tonie. Poprzez różne eksperymenty, doświadczenia pobudzają ciekawość poznawczą dzieci, zachęcają do poszukiwania i działania, zachęcają do obserwowania np. ptaków, ukierunkowują zainteresowania dzieci. Tworzą życzliwą atmosferę podczas zabaw i zajęć to sprzyja otwarciu się i chęci wyzwolenia u dzieci aktywności. Same dzieci podczas wywiadu powiedziały, że najbardziej w przedszkolu lubią zabawy muzyczne i zabawy w kółeczku, lubią bawić się zabawkami, klockami lego i klockami dla dziewczyn oraz lubią budować różne rzeczy. Podczas

obserwacji prowadzonych zajęć cała grupa (2/3) i większość dzieci (1/3) była zaangażowana w zajęcia. Aktywność dzieci była związana z działaniami nauczyciela. Działaniami tymi są zróżnicowane metody pracy, wykorzystywanie różnych pomocy, ilustracji, zabawy ruchowe i przy muzyce, wykorzystanie nagrań z magnetofonu. Nauczyciel w większości sytuacji reaguje na brak zaangażowania dzieci tylko pojedyncze dzieci są niezaangażowane. Dzieci chętnie biorą udział w zajęciach i zabawach. Zdecydowana większość dzieci jest zaangażowana w zajęcia, tylko pojedynczy wychowankowie nie chcą się angażować. Nauczyciel reaguje na brak zaangażowania, zachęca, zaprasza do zabawy, powierza różne funkcje i zadania.

Zdaniem prawie wszystkich ankietowanych rodziców (52/53) ich dziecko chętnie uczestniczy w zajęciach z oferty podstawowej. Również chętnie uczestniczą w zajęciach z oferty dodatkowej (42/50), 3 osoby nie udzieliły odpowiedzi. Pracownicy niepedagogiczni podczas wywiadu stwierdzili, że dzieci chętnie uczestniczą w zajęciach z oferty podstawowej ich zdaniem dlatego, że są to zajęcia ciekawe, wprowadzają nowości dla nich. Dzieci lubią farbami malować, nieraz wspólne prace wykonują, uczą się współdziałania w grupie. Pracownicy nieraz w szatni słyszą, jak dzieci opowiadają co dzisiaj w przedszkolu robiły, prowadzą rodziców do tablic, pokazują swoje prace i chwalą się ich wykonaniem. Ich zdaniem również z zajęć za dodatkową opłatą dzieci chętnie uczestniczą lecz jest ich mniejsza ilość spowodowana opłatą. Z rytmiki korzysta ok. 60% dzieci, z języka angielskiego 50%. Partnerzy podczas wywiadu stwierdzili, że ich zdaniem, dzieci chętnie uczestniczą w zajęciach prowadzonych w przedszkolu, a świadczy o tym chociażby brak wolnych miejsc. Lubią zajęcia w przedszkolu oraz zajęcia dodatkowe, bo nie chcą przychodzić do lekarza jak coś ciekawego dzieje się w przedszkolu lub mają jakiś występ. Partnerzy podkreślali również, że nie ma interwencji i skarg na przedszkole.

Warto zauważyć, że dzieci **są zachęcane do samodzielności w działaniach prorozwojowych**. Tak stwierdzają wszyscy respondenci dyrektor, nauczyciele, rodzice oraz partnerzy przedszkola. Zdaniem dyrektora i nauczycieli dzieci są zachęcane do działania, głównie w zabawach, które podejmują samorzutnie. Zdarza się, że gdy dzieciom nie wszystko udaje się zrobić zgodnie z ich wyobrażeniami to się zniechęcają, złością, wówczas nauczyciel zachęca je do dalszego działania, chwali próbę znalezienia rozwiązania. Podziwianie prób i efektów działania dziecka często doprowadza je do sukcesu. W przedszkolu stwarza się dzieciom sytuacje do samodzielnego działania np. dzieci są pomysłodawcami zabaw, ciekawe kąciki zainteresowań jak: kącik książki, plastyczny, przyrodniczy, muzyczny, konstrukcyjny i inne zgodnie z realizowaną tematyką (np. teatralne, przyrodnicze – siane nasion, wysadzanie sadzonek na rabatach, prowadzenie hodowli na działce przedszkolnej) zachęcają je również do działania. Dzieci poprzez pełnienia dyżurów w sali, w łazience, jadalni (nakrywają stoły do posiłków i sprzątają po jedzeniu) uczą się odpowiedzialności oraz konsekwencji wynikających z ich pracy. Nauczyciele nie wyręczają dzieci, tylko stawiają oczekiwania na miarę ich możliwości. Zlecają zadania do samodzielnego wykonania, zachęcają je do podejmowania ciągle nowej aktywności i dodają wiary we własne siły. Wychowankowie prezentują swoje umiejętności przed innymi grupami (małe formy sceniczne). Nagradzają pochwałą wszelkie przejawy samodzielności wykraczające poza możliwości dziecka (na forum grupy, indywidualnie i przed rodzicami). Nauczyciele podczas wywiadu dodali ponadto, że nie wyręczają dzieci w tych działaniach, w których sobie radzą np. krojeniu kotleta, ubieraniu się, stosują pochwałę dziecka na forum grupy, do rodzica "pięknie się dzisiaj ubrałeś, pięknie zjadłeś, samodzielnie", to również sprzyja temu, że będą chciały być chwalone do rodziców. Uważają ponadto, że różnego rodzaju imprezy i uroczystości przedszkolne integracyjne, wielopokoleniowe jak "Dzień Babci i Dziadka", festyn rodzinny, konkursy rozwijają samodzielność dzieci, rywalizacja wyzwala u dziecka powoduje jego aktywność. Rodzice podczas wywiadu wypowiedzieli się, że ich dzieci są zachęcane do samodzielności, same się ubierają, "mamo, nie tak, bo będzie przewrócony rękaw, inaczej się ściąga bluzkę", 5 latki rozbierają i ubierają się same do ćwiczeń gimnastycznych, wychodząc na spacer starają się ubrać samodzielnie, samodzielnie myją zęby i korzystają z toalety. Partnerzy dodali, że prowadzone są dodatkowe zajęcia, uroczystości (oprócz wymienionych wyżej podali „Jasełka”), organizowane są zajęcia tematyczne "Dzień Łącznościowca", prowadzona akcja "Cała Polska czyta dzieciom" gdzie co piątek przychodzą do przedszkola znane osoby czytać dzieciom bajki. Organizowane są spotkania z policjantami, strażakami, pokazy strażackie. Partnerzy podkreślili, że przedszkole dobrze przygotowuje dzieci do funkcjonowania w szkole podstawowej. Dzieci zapytane podczas wywiadu czy sami wybierają zabawy, czy robi to pani stwierdziły, że czasem sami wybierają a czasem pani. Wybierają, czy chcą budować czy malować.

Poziom spełniania wymagania: B

W przedszkolu analizuje się podejmowane działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmocnienie pożądaných zachowań. Ocenia się ich skuteczność oraz modyfikuje się w razie potrzeby.

Poniższe argumenty uzasadniają wysoki poziom spełniania wymagań.

Ważny jest, że **dzieci w przedszkolu mają poczucie bezpieczeństwa**. Takiego zdania są wszyscy respondenci rodzice, partnerzy, pracownicy niepedagogiczni oraz wychowankowie przedszkola. Większość ankietowanych rodziców (41/53) przyznało, że ich dziecko nigdy nie mówiło, że się boi, 10 uważa, że raz lub kilka razy wspominało o lęku, ale wynikał on raczej z problemów adaptacyjnych niż poczucia zagrożenia, natomiast 2 twierdzi, że kilka razy pojawiły się wyraźne sygnały o poczuciu zagrożenia). Poczucie zagrożenia wiązało się najczęściej z popychaniem i biciem przez inne dzieci (np. o jedną zabawkę), dziecko nie chciało spać, zostać samo bez opieki matki, wejście w nową grupę przedszkolną, zagładanie przez inne dzieci do toalety w czasie załatwiania potrzeb fizjologicznych, kopanie, szturchanie przez kolegów, wyśmiewanie się z ubioru, fryzury innych, pobyt w toalecie, agresywnym zachowaniem rówieśnika. Podczas wywiadu rodzice stwierdzili, że przedszkole jest bezpieczne, bo o godzinie 9 jest zamykane i otwierane jest w tych godzinach kiedy rodzice zaczynają przychodzić po dzieci. W salach zajęć są łazienki, przedszkole jest ogrodzone, zawsze we wrześnie rodzice wypisują upoważnienia, kto może wybierać dziecko z przedszkola, wpisuje się imię nazwisko, pesel osoby, która je wybiera. Rodzice podkreślili, że dzieci nie sygnalizowały braku poczucia bezpieczeństwa w przedszkolu, nie spotkali takiej sytuacji aby pani w sali np. nie było, aby była odwrócona i nie zwróciła uwagi na dziecko, wszystko jest pod kontrolą. Pracownicy niepedagogiczni wypowiedzieli się, że robią wszystko aby dzieci w przedszkolu czuły się bezpiecznie, dzieci są odbierane bezpośrednio z sali, nie ma możliwości aby dziecko wyszło z sali bez rodzica, nawet w trakcie jak sobie dziecko przypomni, że coś w szatni zostało, to też wychodzą z opiekunami. Podkreślili, że dzieci idąc na podwórko lub spacer są ciągle liczone przed wyjściem i przed powrotem, na spacerach są zabierane dodatkowe panie do opieki, są ustalone zasady poruszania się po drodze i uczy się ich przestrzegania, bo duża część spacerów jest wzdłuż jezdni. Organizowane są spotkania z policjantem, prowadzona była akcja bezpieczne przedszkolak na drodze. Wychowankowie przedszkola stwierdzili, że w przedszkolu jest bezpiecznie, a na pytanie czy się czegoś boją w przedszkolu stwierdzili, że "kolegi bo jest strasznie silny - i nam dokucza jak się zdenerwuje". Podczas obserwacji zajęć daje się zauważyć, że nauczyciele dbają o fizyczne i emocjonalne bezpieczeństwo dzieci (3/3). Nauczyciele tworzą atmosferę emocjonalnego bezpieczeństwa dzieci w każdej sytuacji (3/3). Dzieci mają poczucie bezpieczeństwa, nie zauważono dzieci smutnych, płaczących, są uśmiechnięte, radosne. Pomieszczenia przedszkola są bezpieczne dla przebywających w nich dzieci. Z każdej sali jest bezpośrednio wejście do łazienki. Szatnia znajduje się pomiędzy wejściem do przedszkola a przejściem do poszczególnych sal. Plac zabaw urządzony jest na dużym ogrodzonym terenie wokół przedszkola, urządzenia do zabaw są w dobrym stanie technicznym, posiadają wymagane certyfikaty.

W przedszkolu **prowadzona jest diagnoza zachowań dzieci**. Prawie wszyscy ankietowani rodzice (51/53) są zdania, że pracownicy przedszkola zwracają uwagę na zachowania dzieci. Zdaniem dyrektora jak i nauczycieli w wywiadzie, przedszkole diagnozuje zachowania dzieci. Dyrektor stwierdził, że diagnoza zachowań dzieci prowadzona jest na podstawie ankiet z obserwacji prowadzonej przez nauczycieli. Wszyscy nauczyciele podali, że w celu przeprowadzenia diagnozy prowadzona jest:

- obserwacja dzieci podczas zajęć, zabaw dowolnych, spacerów, uroczystości, której wyniki notowane są w zeszytach,
- rozmowy z dziećmi, rodzicami, nauczycielami i innymi pracownikami.

Podczas wywiadu nauczycielki dodały, że prowadzą bieżącą obserwację zachowań dzieci podczas zajęć, zabaw i spacerów. Obserwują w jaki sposób dzieci zachowują się w szatni w obecności rodziców i rówieśników oraz jak się zachowują w stosunku do dzieci niepełnosprawnych, jak przebiega ich integracja i jaka jest tolerancja na innych. Zwracają uwagę na to, jak dzieci reagują na polecenia, upomnienia, nagrody. Obserwacje te prowadzone są spontanicznie ale również są one ukierunkowane, prowadzone w określonym czasookresie np. miesiąca aby zaobserwować, jakie zmiany nastąpiły w danym zakresie zachowań. Nauczyciele zwracają wówczas uwagę czy jakieś oddziaływania sprawiły, że dane zachowanie uległo poprawie.

Podkreślić należy, że w przedszkolu **podejmuje się działania wychowawcze mające na celu zmniejszanie zagrożeń oraz wzmocnianie pożądaných zachowań**. Takie zdanie wyrazili podczas wywiadów wszyscy

respondenci dyrektor, nauczyciele, pracownicy niepedagogiczni i rodzice. Zdaniem dyrektora i nauczycieli działania wychowawcze analizuje się, ocenia się ich skuteczność oraz modyfikuje w razie potrzeb. W grupach przedszkolnych obowiązuje wspólnie z dziećmi opracowany „Kodeks” zachowań (opis zachowań pożądanых i niepożądanych) i kładzie się nacisk na jego przestrzeganie. Obok „Kodeksu” zachowań są umowy i zakazy wynikające z Programu Wychowawczego i Programu Profilaktyki. W przedszkolu jest jasno określony, spójny system eliminowania zachowań niepożądanych. W proces wychowawczy włączeni są nauczyciele, rodzice, pracownicy niepedagogiczni i Rada Rodziców. Rodzice zostali zapoznani, za co i w jaki sposób dzieci są nagradzane, oraz kiedy i w jaki sposób są stosowane kary. Ujednolicenie działań między nauczycielami i rodzicami wpływa pozytywnie na zachowania dzieci. Personel niepedagogiczny wspomaga nauczycieli w tych działaniach. Aby radzić sobie z niepożądanymi zachowaniami dzieci, przedszkole podejmuje m.in. następujące działania: przestrzega się ustalonego kodeksu zachowania (podanego również do wiadomości rodzicom), dąży się do ponoszenia przez przedszkolaki konsekwencji związanych z łamaniem zasad postępowania np. odsunięcie na chwilę od zabawy ("smutne krzesło"), wzajemnie informuje się o zaistniałych sytuacjach, konsekwentnie reaguje na zachowania niepożądane, stosuje się zabawy wyciszające i relaksujące, niewłaściwe zachowania analizowane są w grupach na przykładzie historyjek, plansz, scenek – dzieci podpowiadają sposoby rozwiązania konfliktu. Ponadto organizowane są w przedszkolu spotkania z policjantem, wycieczki do straży pożarnej. Dzieci uczone są empatii, pokojowego rozwiązywania konfliktów, zastosowania komunikatu: "ja", dzieci (5 - latki) dokonują samooceny swojego zachowania. Nauczyciele dodali, że dla nich jest ważne żeby dziecko wiedziało, za co musi odejść od zabawy, czym to jest spowodowane, dlaczego zostało odsunięte od zabawy i żeby wiedziało dlaczego zrobiło źle. Zarówno dyrektor jak i nauczyciele podkreślili, że wzmacniają pozytywne zachowania dzieci poprzez pochwałę na forum grupy, do rodzica, pochwałę przez dyrektora przedszkola, wskazanie dziecka jako wzoru do naśladowania, wręczenie znaczków za dobre zachowanie: naklejki, wesołe rysunki, kolorowe znaczki, serduszka narysowane na pracy. Odwołują się do pozytywnych wzorców w literaturze, w scenkach dramatycznych, podczas teatrzyków kukielkowych są pokazane dobre wzorce zachowań, codziennie czytane są bajki, które przedstawiają bohaterów jako właściwe wzorce zachowań. Ponadto dziecko za dobre zachowanie otrzymuje brawa, gratulacje, uściśnięcie dłoni, ma przywilej pełnienia dyżurów, wykonania dodatkowych zadań i czynności zleconych przez nauczyciela (jest pomocnikiem nauczyciela). Zarówno nauczyciele jak i pracownicy niepedagogiczni stwierdzają, że w przedszkolu nie występują zachowania niepożądane wychowawczo. Pracownicy niepedagogiczni podkreślili, że zwracają uwagę aby dzieci używały form grzecznościowych, wzajemnie sobie pomagały np. podały kredkę czy pomogły niepełnosprawnej koleżance. Podczas obserwacji zajęć, dało się zauważyć, że nauczyciele wzmacniali pożądane, zgodne z przyjętymi normami społecznymi, zachowania dzieci i reagowali w każdej sytuacji niepożądanego zachowania: zwracali uwagę, kazali przeprosić dziecku kolegę, podać rękę, mówili, że koleżka było przykro, zmieniali miejsce dziecku, żeby dziecko siedziało bliżej nauczyciela. Również poprzez swoje zachowanie nauczyciele kształtują pożądane społecznie postawy. Nauczyciele i woźne chwalać dzieci, stawiają za przykład innym, przydzielają funkcje, są pomocnikami nauczyciela. Nauczyciele podczas zajęć reagują w każdej sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego dziecka. Podczas obserwacji placówki nie zaobserwowano zachowań niepożądanych. Nauczyciele jak i pracownicy niepedagogiczni zwracają się do dzieci po imieniu, używają zwrotów grzecznościowych i chwalać pozytywne zachowania dzieci. Poziom zabezpieczeń przed czynnikami zewnętrznymi jest odpowiedni, adekwatny do potrzeb.

Dzieci wiedzą, jakich zachowań się od nich oczekuje. Tak twierdzą ankietowani rodzice i nauczyciele. Zdaniem prawie wszystkich rodziców (52/53) dzieci są jasno informowane, jakich zasad postępowania należy w przedszkolu przestrzegać. Również wszyscy nauczyciele są przekonani, że dzieci znają zasady, których się od nich oczekuje. Sami wychowankowie podczas wywiadu stwierdzili, że wiedzą jak należy się zachować w przedszkolu podczas zajęć, posiłków i na spacerze. Należy być grzecznym, nie przerywać, a przy obiedzie siedzieć grzecznie i cicho, na spacerze trzymać się za rękę i iść po ścieżce. W przedszkolu nie wolno rozrabiać, bić się, popychać, sprawiać przykrości. Należy być cicho i słuchać pani. Zdaniem dzieci należy być grzecznym "bo będą nas wszyscy lubić i bawić się z nami". Na placu zabaw nie zauważono zachowań dzieci niezgodnych z ogólnymi normami społecznymi.

Należy podkreślić, że w przedszkolu **analizuje się i ocenia podejmowane działania wychowawcze**. Dyrektor w wywiadzie stwierdził, że działania wychowawcze poddawane były analizie poprzez:

- nadzór pedagogiczny,
- arkusz samooceny prac nauczyciela,
- obserwacje pedagogiczne,
- diagnozę pedagogiczną wstępną i końcową,
- analizę rozwiązań wychowawczych podczas szkoleń rady pedagogicznej,
- ewaluację wewnętrzną - opracowanie wyniku i wniosków.

Nauczyciele w ankiecie (7) uznali, że oceniają efekty swoich działań poprzez:

- zbieranie informacji od rodziców na temat podejmowanych działań wychowawczych przez nauczyciela i ich efektów - 6,
- podsumowania pracy dydaktyczno - wychowawczej w półrocznym i rocznym sprawozdaniu - 5,
- obserwację zachowań dzieci - 4,
- ewaluację swoich działań - 3.

W wywiadzie nauczyciele stwierdzili, że dokonują analizy działań podejmowanych dla eliminowania zagrożeń i wzmacniania właściwych zachowań. Analizują sytuacyjną obserwację bieżącą, podsumowanie półroczne i końcowe pracy wychowawczo - edukacyjnej, kwestionariusze obserwacji, podsumowania w planach miesięcznych oraz obserwację w zakresie integracji dzieci zdrowych i dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością. Z analizy dokumentacji wynika, że prowadzone są działania wychowawcze tworzące spójny, skorelowany i zorganizowany proces służący wspomaganie rozwoju społecznego dzieci także zachodzący w przedszkolu proces integracji między dziećmi zdrowymi a dziećmi z niepełnosprawnościami.

Kolejnym argumentem świadczącym o spełnieniu wymagań, jest fakt, że **działania mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanых zachowań są w razie potrzeby modyfikowane**. Dyrektor i nauczyciele stwierdzili w wywiadzie, że w celu eliminowania zagrożeń oraz wzmacniania pożądanых zachowań w przedszkolu na bieżąco modyfikowane są działania wychowawcze np. zmieniane są metody, formy pracy, np. pogadanki na temat zachowania w czasie spaceru, pokaz w jaki sposób przechodzimy przez ulicę, więcej czasu poświęcają nauczycielki tym zagadnieniem. W tym celu organizowane są spotkania ze strażakami, którzy przekonują dzieci, że nie wolno się bawić zapalkami, spotkania z policjantami, którzy uczą dzieci, jak należy się zachowywać np. kiedy spotkają samotnego psa. Ponadto zapraszane są różne osoby, które pomagają w realizacji programu, np. spotkanie z leśniczym o dokarmianiu ptaków i zwierząt w lesie, stomatologiem na temat mycia zębów i dbania o zdrowy uśmiech. Dobierany jest odpowiedni repertuar teatrzyków, by pokazywał odpowiednie zachowania, nauczycielki wykorzystują literaturę dziecięcą, historyjki obrazkowe, plansze, dyskutują z dziećmi na temat zachowania, dzieci podają przykłady jak należałoby się zachować w konkretnej sytuacji i jak należy konkretny problem rozwiązać. Partnerzy i przedstawiciel samorządu są zdania, że przedszkole przeciwdziała niepożądanym zachowaniom. Współpracuje w tym zakresie oprócz podanych wyżej przykładów również z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną (w przedszkolu jest zorganizowany punkt konsultacyjny).

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Przedszkole ma koncepcję pracy*

Komentarz:

Przedszkole skutecznie dąży do realizacji przyjętej koncepcji pracy, która jest systematycznie analizowana i, w miarę potrzeb, modyfikowana. Kierunki oddziaływań przedszkola zmieniają się stosownie do potrzeb dzieci, rodziców i środowiska. Rodzice znają i akceptują działania podejmowane przez przedszkole.

Poniższe argumenty uzasadniają wysoki poziom spełniania wymagania.

Z wypowiedzi dyrektora i analizy dokumentacji wynika, że **koncepcja pracy przedszkola ma formę dokumentu przyjętego przez radę pedagogiczną**. Zawarto w niej wizję i misję przedszkola, sylwetkę absolwenta oraz główne kierunki działania. Koncepcja pracy przedszkola zakłada:

- wzbogacanie oferty edukacyjnej przedszkola poprzez planowe uczestniczenie w programach i akcjach edukacyjnych promujących ekologię i zdrowie,
- opracowanie i wdrożenie systemu pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- doskonalenie metod i form pracy z dzieckiem.

Zgodnie z opracowaną Misją Przedszkole:

- wspiera działania wychowawcze i edukacyjne rodziców,
- tworzy warunki do indywidualnego rozwoju dziecka,
- dba o harmonijny rozwój dziecka przez stymulowanie wszystkich sfer jego osobowości,
- sprzyja podejmowaniu przez dzieci działań twórczych i osiągnięciu praktycznych umiejętności przez odpowiednią organizację procesu edukacyjnego,
- respektuje fakt, że dziecko jest indywidualnością i ma prawo rozwijać się we właściwym dla siebie tempie,
- kieruje się zasadami wynikającymi z Konwencji Praw Dziecka oraz powszechnie przyjętymi normami społecznymi i moralnymi,
- zapewnia dzieciom opiekę i bezpieczeństwo.

Natomiast z Wizji wynika, że Przedszkole:

- jest placówką przyjazną, przygotowującą dzieci do podjęcia nauki w szkole, nastawioną na osiągnięcie sukcesów,
- umożliwi wyrównywanie szans edukacyjnych wszystkim dzieciom,
- uwzględni w swoich działaniach potrzeby środowiska.

Ważne jest, że istniejąca **koncepcja pracy przedszkola jest znana jego pracownikom**. Wszyscy ankietowani nauczyciele (7) zdecydowanie czują się współautorami koncepcji pracy przedszkola, jak również są zdania, że rada pedagogiczna zatwierdziła wypracowaną wspólnie koncepcję pracy.

Wg nauczycieli i pracowników niepedagogicznych uczestniczących w wywiadzie w przedszkolu szczególnie nacisk kładzie się na: bezpieczeństwo, indywidualne podejście do każdego dziecka, rozwijanie samodzielności aktywności ruchowej i zainteresowań dzieci, pomoc dzieciom słabszym, przygotowanie dzieci do dobrego funkcjonowania w szkole. Ponadto nauczyciele zwracają uwagę na: pracę z dziećmi niepełnosprawnymi, podejmowanie działań związanych z patronem przedszkola, realizację zadań z zakresu zdrowia, wdrażanie programów edukacyjnych wspólnie z różnymi instytucjami („Mamo tato nie pal”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Bezpieczny przedszkolak”, „Mamo tato wolę wodę”), a pracownicy niepedagogiczni na dobre samopoczucie dzieci oraz zadowolenie rodziców.

Należy podkreślić, że **przedszkole prowadzi działania sprzyjające realizacji koncepcji pracy**. Zdaniem dyrektora najważniejsze całoroczne działania pozwalające realizować koncepcję to:

- współpraca z rodzicami,
- współpraca ze studentami (umożliwianie im odbywanie praktyk studenckich),
- współpraca ze środowiskiem lokalnym,
- współpraca z Urzędami Pracy w Krośnie i w Brzozowie (pozyskiwanie stażystów),
- współpraca z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci w Krośnie.

Wg dyrektora placówka jest szeroko otwarta nie tylko na dzieci, ale uwzględnia także potrzeby i oczekiwania rodziców i środowiska. Nadanie przedszkolu imienia Wandy Chotomskiej pozwoliło na zintensyfikowanie działań związanych z zapoznaniem dzieci i środowiska z literaturą poetki poprzez m.in.:

- aktualizowanie kącików książki w każdej grupie,

- cykliczne organizowanie konkursu recytatorskiego „Wiersze Pani Chotomskiej”,
- coroczne organizowanie konkursu plastycznego „Bohaterowie książek Wandy Chotomskiej”,
- obchodzenie Święta Patrona,
- redagowanie i wysyłanie, z najstarszą grupą, życzeń świątecznych i imieninowych dla Patronki,
- wybieranie do czytania w ramach akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom”, w pierwszej kolejności, bajek pani Wandy. Zdaniem dyrektora poezja Wandy Chotomskiej ma charakter uniwersalny i wykorzystywana jest w działalności wychowawczo-dydaktycznej przedszkola, w teatrzykach oraz w czasie wędrowek i podczas zabaw. Przedszkole, realizując koncepcję, wyróżnia się również tym, że:
 - dzieci, które nie chodzą do przedszkola, mogą czynnie uczestniczyć w życiu przedszkola (spotkania z Mikołajem, zabawa karnawałowa), a także brać udział w zajęciach adaptacyjnych przygotowujących do przyścia do przedszkola w ramach Klubu Przedszkolaka oraz przez cały rok brać udział w zabawach przedszkolaków na placu zabaw i w ogrodzie,
 - wnętrza przedszkola są estetyczne i funkcjonalne, dostosowane do dzieci niepełnosprawnych (podjazd, sale, łazienka przystosowana do dzieci na wózkach).

Zdaniem nauczycieli uczestniczących w wywiadzie koncepcja pracy realizowana jest poprzez: organizację imprez i uroczystości przedszkolnych (zabawa andrzejkowa, wigilia, Dzień Babci i Dziadka, zabawa karnawałowa, festyn rodzinny), edukację patriotyczną (udział w akademiach z okazji świąt narodowych: Dzień Flagi, 3 Maja, 11 listopada), organizację konkursów wewnątrz przedszkolnych, podejmowanie różnorodnych działań związanych z patronem przedszkola (obchodzenie Dnia Patrona, organizację konkursów plastycznych dla przedszkoli, których patronem jest W. Chotomska, wykorzystywanie twórczości patronki na zajęciach i uroczystościach przedszkolnych), organizację gminnych konkursów recytatorskich, prowadzenie kółek zainteresowań, prowadzenie Klubu Przedszkolaka dla dzieci z poza przedszkola, dbanie o bezpieczeństwo dzieci (przedszkole jest zamknięte, prowadzenie zajęć z policją, strażakami), udział w akcjach prozdrowotnych („Mamo tato wolę wodę”, „Nie pal przy mnie”), ekologicznych (Sprzątanie świata, Święto drzewa) i charytatywnych (Góra Grosza, akcja pomocowa dla Emilki), pomoc dzieciom z mikrodefycytami rozwojowymi (pomoc psychologiczna, logopedyczna, zajęcia korekcyjne) oraz przyjmowanie do przedszkola dzieci niepełnosprawnych.

Podczas obserwacji zajęć pojawiały się działania, które służyły realizacji koncepcji pracy przedszkola. Nauczyciele stwarzali atmosferę akceptacji i bezpieczeństwa, wdrażali dzieci do zachowań akceptowanych społecznie, tworzyli okazje do poznawania rzeczywistości społeczno-kulturalnej (np. poprzez poznanie zawodu fryzjera) oraz wspieranie działań twórczych w zakresie aktywności plastycznej i ruchowej dzieci.

Kolejnym argumentem świadczącym o wysokim poziomie spełnienia wymagania jest **dokonywanie analizy koncepcji pracy przedszkola i działań ją realizujących**. Zdaniem dyrektora jest ona dokonywana w systemie półrocznym podczas podsumowania pracy dydaktycznej, opiekuńczej i wychowawczej i biorą w niej udział wszyscy nauczyciele. Wg niego wnioski dotyczyły:

- nadania koncepcji tytułu stanowiącego ogólną informację o specyfice pracy przedszkola,
- podjęcia działań związanych z promowaniem praw dziecka,
- nadania przedszkolu imienia.

Wg dyrektora i uczestniczących w wywiadzie nauczycieli z wniosków z analizy wynika, że realizacja koncepcji pracy przedszkola sprzyja jego rozwojowi, a podejmowane działania są skuteczne.

Wszyscy nauczyciele twierdzą, że uczestniczyli w pracach nad analizą i modyfikacją koncepcji pracy przedszkola. Wg nich koncepcja jest nowa i nie ma potrzeby wprowadzania większych zmian. Wnioski dotyczyły nadania przedszkolu imienia, które byłoby akceptowane przez środowisko przedszkolne i odpowiednie dla dzieci oraz promowania praw dziecka.

Ważny jest fakt, że wg dyrektora i nauczycieli oraz wniosków z ewaluacji wewnętrznej, **na bieżąco dokonuje się zmian w koncepcji pracy przedszkola i zadaniach ją realizujących**. Dotyczą one m.in.:

- wprowadzenia kierunku pracy wychowanie przez sztukę, którego celem jest stwarzanie sytuacji prowokujących dzieci do częstszych wypowiedzi wielozdaniowych na forum grupy,
- wprowadzenia kodeksu przedszkolaka,
- wprowadzenia systemu motywacyjnego dla dzieci,
- stwarzania okazji do tworzenia muzyki z wykorzystaniem różnorodnych instrumentów muzycznych (uczestnictwo w koncertach w wykonaniu młodzieży ze Szkoły Muzycznej),
- zmiany w układzie posiłków oraz ich różnicowania w przypadku dzieci alergicznych i z chorobami przewlekłymi,
- wydłużenia czasu pracy przedszkola,
- wprowadzenia upoważnienia do odbioru dzieci przez osoby obce,
- zwiększenia wpływu rodziców na pracę przedszkola.
- kultywowania tradycji narodowych (zorganizowanie kącika regionalnego, wizyty w Izbie Muzealnej, uroczyste obchodzenie Święta Flagi i Narodowego Dnia Niepodległości),

- promocji zdrowia i ekologii (uprawianie działki przedszkolnej przez dzieci, udziału w akcjach: Sprzątanie Świata, Święto Ziemi, „Mamo, tato, wolę wodę”, realizacji programu „Czyste powietrze wokół nas”) zbierania zużytych baterii, zakrętek,
- zmian w organizacji przedszkola w związku z ograniczeniem naboru do przedszkola do 3 grup i pójściem sześciolatków do szkoły,
- nadania przedszkolu imienia Wandy Chotomskiej i ukierunkowania działań przedszkola na poznawanie i utrwalanie wiedzy o poetce i jej twórczości.

Nauczyciele uczestniczący w wywiadzie twierdzą, że na bieżąco modyfikowana jest sylwetka absolwenta. Istotną zmianą w koncepcji było nadanie przedszkolu imienia Wandy Chotomskiej. Ich zdaniem konsekwencją nadania imienia są różnorodne działania promujące sylwetkę patrona np.: konkursy plastyczne, recytatorskie o twórczości W. Chotomskiej, nawiązanie współpracy z innymi przedszkolami noszącymi to samo imię, wprowadzenie akcji czytania wierszy W. Chotomskiej, obchodzenie Dnia Patrona.

Należy podkreślić, że **koncepcja pracy szkoły jest znana rodzicom oraz przez nich akceptowana**. Takiego zdania są dyrektor oraz ankietowani i uczestniczący w wywiadzie rodzice, a także wynika to z wniosków z ewaluacji wewnętrznej. Wg dyrektora rodzice są zapoznawani z koncepcją pracy przedszkola na pierwszym zebraniu organizacyjnym. Ponadto Misja i Wizja zamieszczone są na stronie internetowej przedszkola i w "Kąciku dla rodziców".

Rodzice uczestniczący w wywiadzie uważają, że w przedszkolu szczególny nacisk kładzie się na: dobre przygotowanie do nauki w szkole, bezpieczeństwo, uczenie współpracy w grupie, indywidualizację pracy z dzieckiem zdolnym i z mikrodeficytami rozwojowymi, rozwijanie zainteresowań (np. recytatorskich, plastycznych), zachęcanie do czytania (zapisywanie i regularne wychodzenie do biblioteki, wręczanie dzieciom zbiorów wierszy, akcja czytania bajek), kształcenie umiejętności zachowania się i używania form grzecznościowych, oraz promowanie postaci patrona przedszkola. Rodzice uważają, że te kierunki pracy przedszkola są jak najbardziej odpowiednie gdyż powodują wieloaspektowy rozwój ich dzieci.

Również wszyscy ankietowani rodzice (52) zgadzają się z wartościami promowanymi w przedszkolu, a większość z nich (51/52) z działaniami podejmowanymi przez przedszkole.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Oferta zajęć umożliwia realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego*

Komentarz:

Oferta zajęć przedszkola wynika z podstawy programowej, odpowiada potrzebom dzieci i rodziców oraz umożliwia wszechstronny rozwój wychowanków. Podejmowane próby wprowadzania nowatorskich rozwiązań programowych i organizacyjnych mają wpływ na rozwój zainteresowań dzieci oraz atrakcyjność oferty placówki.

Poniższe argumenty uzasadniają średni poziom spełniania wymagania.

Dyrektor i biorący udział w wywiadzie nauczyciele zgodnie twierdzą, że **w funkcjonujących w przedszkolu programach nauczania wykorzystywane są wszystkie elementy podstawy programowej**: cele wychowania przedszkolnego, treści podstawy programowej w 15 obszarach aktywności dzieci, zalecane warunki i sposoby realizacji oraz potrzeby i możliwości dzieci i możliwości przedszkola. Wg dyrektora oferta zajęć wynika z podstawy programowej wychowania przedszkolnego i odpowiada potrzebom dzieci. Wg niego radzie pedagogicznej udało się stworzyć różnorodną i bogatą ofertę zajęć wyczerpującą wymagania zawarte w podstawie programowej. Z obserwacji zajęć wynika, że wszyscy nauczyciele realizowali elementy podstawy programowej.

Warto zauważyć, że **oferta edukacyjna przedszkola jest zgodna z potrzebami dzieci**. Wynika to z wypowiedzi nauczycieli, rodziców, wychowanków oraz wniosków z ewaluacji wewnętrznej. Zdaniem nauczycieli uczestniczących w wywiadzie najważniejsze potrzeby edukacyjne 3 - 4 latków to: potrzeba akceptacji, ich adaptacja w przedszkolu, wdrażanie do samodzielności, kształcenie nawyków higienicznych, rozwój mowy, zaciekawienie przyrodą, światem, a także kształcenie umiejętności współpracy z rówieśnikami oraz rozwój grafomotoryki, mowy, myślenia i słuchu fonematycznego. Wg uczących najważniejsze potrzeby edukacyjne 5 latków to przygotowanie do podjęcia nauki w szkole, rozwijanie gotowości do nauki pisanie i czytania, rozwijanie umiejętności radzenia sobie z trudnościami, usamodzielnienie, rozwój słuchu fonematycznego i grafomotoryki,

poszerzenie i bogacenie słownictwa biernego i czynnego, uspołecznienie oraz potrzeba aktywności ruchowej, zabawy i współdziałania w grupie podczas zabawy oraz w grupie zadaniowej.

Wychowankowie w wywiadzie twierdzą, że w przedszkolu podoba im się wszystko, a zwłaszcza huśtawki, zjeżdżalnie i możliwość zabawy. Zwracają też uwagę na to co im się nie podoba w przedszkolu: „jak ktoś płacze” i „jak się bije”.

Zdaniem ankietowanych rodziców (38/53) ich dzieci powinny w przedszkolu nauczyć się m.in.:

- samodzielności (17),
- współpracy w grupie (16),
- szacunku do innych (7),
- zachowania się w różnych sytuacjach (7),
- przygotować się do podjęcia nauki w szkole (7),
- zabawy z innymi (6),
- rozwiązywania problemów i konfliktów (5),
- przestrzegania ustalonych zasad (4),
- otwartości (4),
- integracji z rówieśnikami (3),
- radzenia sobie ze stresem (3),
- pomocy drugiemu (3),
- zachowań prospołecznych (3),
- tolerancji (3).

Część ankietowanych rodziców (15) nie precyzuje potrzeb edukacyjnych ich dzieci.

Rodzice uczestniczący w wywiadzie twierdzą, że dzieci powinny nauczyć się w przedszkolu: samodzielności, funkcjonowania i współpracy w grupie, rozwiązywania problemów, kultury osobistej, słuchania dorosłych, samodzielnego dokonywania wyborów i podejmowania decyzji, a także powinny „mieć wpojone ogólne wartości”.

Nauczyciele są zdania, że zaspokajają powyższe potrzeby dzieci poprzez: prowadzenie obowiązkowych zajęć w grupie, organizowanie kącików zainteresowań (plastycznego, z przyborami, z puzzlami, grammi), rozwijanie zainteresowań muzycznych (wykorzystywanie instrumentów muzycznych, zajęcia rytmiczne), umożliwianie dzieciom swobodnych działań twórczych (wycinanie, kolorowanie naklejanie, tworzenia własnych rysunków), spacer (możliwość poznania środowiska lokalnego, architektury, przyrody), wycieczki (na spektakl teatralny, przejazd po okolicy kolejką turystyczną), stwarzanie możliwości do prezentacji uzdolnień (m.in.: występy dla zapraszanych gości, na imprezach środowiskowych, udział w konkursach) oraz udział w akcjach charytatywnych (zbieranie nakrętek, baterii, Góra Grosza) i projektach „Bezpieczne przedszkole”, „Mamo, tato wolę wodę”, „Nie pal proszę”.

W opinii wszystkich wypowiadających się w ankiecie rodziców (50) przedszkole umożliwia ich dzieciom nauczenie się najważniejszych rzeczy (raczej tak – 26, zdecydowanie tak – 24). Podobnego zdania są rodzice uczestniczący w wywiadzie.

Istotnym argumentem świadczącym o spełnianiu wymagania na poziomie średnim jest fakt, że **część uczestników badań (partnerzy, ankietowani nauczyciele) nie zauważa trwałych zmian w ofercie zajęć prowadzonych w przedszkolu**. Wszyscy ankietowani nauczyciele (7) zgodnie twierdzą, że oferta programowa nie uległa zmianie. Dwoje ankietowanych dodaje, że przedszkolu prowadzone są zajęcia z języka angielskiego, rytmiki, a u ubiegłym roku funkcjonowały kółka zainteresowań.

Partnerzy przedszkola uczestniczący w wywiadzie nie zauważają istotnych zmian w ofercie przedszkola, twierdząc, że przedszkole zajmuje się dziećmi niepełnosprawnymi, natomiast zwracają uwagę na zmiany organizacyjne (zmniejszenie liczby oddziałów z 4 do 3). Przedstawiciel organu prowadzącego jest zdania, że nie przewiduje się zwiększenia liczby oddziałów.

Zdaniem dyrektora w ubiegłym roku, by umożliwić dzieciom rozwój zainteresowań, prowadzono dla chętnych dzieci kółka zainteresowań (sportowe, teatralne, gier i zabaw umysłowych, muzyczne, plastyczne i przyrodniczo-ekologiczne). Wg niego w tym roku nie są one prowadzone ze względu na brak możliwości lokalowych, ale ich elementy są realizowane w pracy z dziećmi.

Większość ankietowanych rodziców (50/53) jest zdania, że przedszkole pomaga rozwijać zainteresowania ich dzieci (raczej tak – 33, zdecydowanie tak – 17).

Ważnym jest fakt, że przedszkole **stara się wprowadzać nowatorskie rozwiązania programowe**. Dyrektor i nauczyciele podają przykłady takich działań. Wśród wymienianych wspólnie są:

- prowadzenie "Klubu Przedszkolaka" dla dzieci, które z przyczyn ekonomicznych nie mogły uczęszczać do przedszkola (w każdy poniedziałek od 15.00 do 16.30 dzieci nieodpłatnie mogły bawić się, poznawać piosenki, wierszyki oraz uczyć się samodzielności, współdziałania w grupie, podejmowania próby występów publicznych, rozwijania sprawności manualnych i technicznych oraz uczestniczyć w przedszkolnych mikołajkach i zabawie

karnawałowej),

- wykorzystywanie podczas zajęć nowatorskich metod i formy pracy z dziećmi poprzez stosowanie elementów różnych programów (programu "Adaptacji Dziecka w Przedszkolu", metody "Ruchu Rozwijającego" Weroniki Sherborne, "Ruchu Twórczego" Carla Orffa, „Gimnastyki Twórczej” Rudolfa Labana", metody „Dobrego Startu”-Marty Bogdanowicz, elementów pedagogiki Marii Montessori, „Gimnastyki Mózgu" - Dennisona, oraz ćwiczeń relaksacyjnych dla dzieci nadpobudliwych),

Ponadto dyrektor zwraca uwagę na :

- propagowanie regionalizmu i tradycji oraz historii (tworzenie kącika regionalnego "Krościenko Wyżne wczoraj i dziś"),

- realizację elementów programów autorskich: kółka przyrodniczo-ekologicznego "Z ekologią na ty", kółka plastycznego "W świecie plastyki", Kółka muzycznego "Skaczące nutki", kółka gier i zabaw umysłowych "Mali myśliciele", koła teatralnego "Przygoda z teatrem" oraz kółka sportowego "Biegam, skaczę, maszeruję - dbam o zdrowie, nie choruję".

Natomiast nauczyciele dodatkowo za nowatorskie uznają prowadzenie programu „Mamo, tato wolę wodę” wraz z firmą Żywiec Zdrój zachęcającego dzieci do picia czystej wody.

Poziom spełniania wymagania: C

Wymaganie: *Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci mają charakter zorganizowany*

Komentarz:

Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są planowane i realizowane z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego, monitorowane i doskonalone.

Poniższe argumenty uzasadniają średni poziom spełniania wymagania.

Przedszkole wykorzystuje zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej. Wg dyrektora są one uwzględnione w zestawie programów nauczania, a uwagę zwraca się szczególnie na: prowadzenie obserwacji pedagogicznej służącej rodzicom (w poznaniu stanu gotowości swojego dziecka do podjęcia nauki w szkole), nauczycielowi przedszkola (przy opracowaniu indywidualnego programu wspomaganie i korygowania rozwoju dziecka) oraz pracownikom poradni psychologiczno- pedagogicznej (w razie potrzeby pogłębionej diagnozy związanej ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi), a także zadania nauczycieli w zakresie jedności oddziaływań wychowawczych (informowanie rodziców o zadaniach wychowawczych i dydaktycznych realizowanych w przedszkolu, informowanie rodziców o sukcesach i problemach ich dzieci, a także włączanie ich do wspierania osiągnięć rozwojowych dzieci i łagodzenia trudności, na jakie natrafiają, zachęcanie rodziców do współdecydowania w sprawach przedszkola). Jego zdaniem w programie nauczania uwzględnia się, w rozliczeniu tygodniowym, wynikające z podstawy programowej proporcje zagospodarowania czasu przebywania dzieci w przedszkolu: przeznaczenie po 1/5 czasu pobytu dzieci w przedszkolu na poszczególne aktywności (zajęcia dydaktyczne, swobodną zabawę, spędzanie czasu na świeżym powietrzu) oraz 2/5 czasu dowolnie zagospodarowane (m.in. na czynności opiekuńcze, samoobsługowe, organizacyjne).

Na podstawie przeprowadzonych obserwacji (3) można stwierdzić, że nauczyciele wykorzystują zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej. Zdaniem nauczycieli uczestniczących w wywiadzie w przedszkolu nie ma ograniczeń w stosowaniu zalecanych warunków i sposobów realizacji podstawy programowej. Pewną trudnością jest duża liczebność grup w odniesieniu do powierzchni sal.

Należy podkreślić, że **procesy edukacyjne zachodzące w przedszkolu są planowane.** Twierdzą tak dyrektor i uczestniczący w wywiadzie nauczyciele oraz wynika to z wniosków z ewaluacji wewnętrznej. Ich zdaniem na podstawie podstawy programowej, możliwości dzieci oraz potrzeb i oczekiwań rodziców powstaje roczny plan pracy, a na jego podstawie plany miesięczne, tygodniowe i dzienne. Ponadto wg dyrektora planowaniu podlega również organizacja warunków do pracy z dziećmi, urządzenie sal, kącików zainteresowań, gromadzenie pomocy dydaktycznych. Planuje się także zajęcia dodatkowe, zajęcia adaptacyjne, a także współpracę z rodzicami. Ponadto, jego zdaniem, na podstawie diagnozy wstępnej oraz wniosków i zaleceń z PPP nauczyciele planują całoroczną pracę z dziećmi o specyficznych problemach edukacyjnych. Wg niego w planach nauczycielskich uwzględniane są również wycieczki oraz spotkania z ciekawymi ludźmi (np.: policjanci, strażacy, leśnicy, stomatolog, górnik), a także ustalany jest repertuar teatryków, koncertów, występów.

Kolejnym argumentem świadczącym o spełnianiu tego wymagania jest **prowadzenie monitoringu procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci**. Zgodni co do tego są dyrektor i nauczyciele. Dyrektor jest zdania, że monitoring procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci prowadzony jest w każdej grupie wiekowej przez dyrektora i nauczycieli z zastosowaniem różnych metod. Wg nauczycieli realizowany jest m.in. poprzez: obserwacje zajęć i uroczystości, spotkań z rodzicami, hospitacje diagnozujące, analizy wyników obserwacji i wytworów prac dzieci, kontrole dzienników. Nauczyciele twierdzą, że wyniki powyższych działań konfrontowane są na półrocznych spotkaniach podsumowujących z ich spostrzeżeniami i informacjami zawartymi w sprawozdaniach.

Zdaniem dyrektora w trakcie monitorowania stawiane są pytania dotyczące m.in. tego czy: stosowane metody są prawidłowo dobrane do możliwości dzieci, proponowane działania są chętnie realizowane przez dzieci oraz czy zajęcia są atrakcyjne. Natomiast wg nauczycieli stawiają oni sobie pytania dotyczące słuszności obranego kierunku pracy, skuteczności podejmowanych działań na rzecz systematycznego rozwoju dzieci, postępu wychowanków, zadowolenia dzieci jak również zastanawiają się czy wymagania stawiane dzieciom są adekwatne do ich zindywidualizowanych potrzeb i możliwości oraz czy rodzice zauważają postęp u swoich dzieci i nie mają zastrzeżeń do pracy przedszkola. Nauczyciele twierdzą, że w celu odpowiedzi na te pytania analizują informacje z obserwacji dzieci, w tym szczególnie zaangażowanie wychowanków na zajęciach, prowadzą rozmowy z rodzicami oraz zbierają wskazówki i uwagi od koleżanek.

Istotnym dla poziomu spełnienia wymagania, jest fakt, że dyrektor i nauczyciele biorący udział w wywiadzie podają **niespójne przykłady wykorzystywania wniosków z monitoringu do planowania procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci**. Wg dyrektora wykorzystuje się je do modyfikowania oferty programowej w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci oraz indywidualizacji pracy z nimi, a także planowania pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych, wdrażania programów pracy z dzieckiem zdolnym i programów wyrównawczych oraz do planowania kółek zainteresowań. Jego zdaniem wnioski z obserwacji pozwalają na dostosowywanie wymagań do możliwości dzieci, opracowywania programów własnych, stosowania innowacyjnych metod i form pracy oraz wykorzystywania pomocy dydaktycznych, audiowizualnych i multimedialnych, a także wzbogacania przedszkolnego kąca regionalnego "Krościenko Wyżne wczoraj i dziś". Natomiast nauczyciele twierdzą, że wykorzystali je do: ujednoczenia w każdej grupie sposobów zbierania i gromadzenia informacji z prowadzonych obserwacji (wprowadzenie arkuszy obserwacji adekwatnych do wieku dzieci, zeszytów obserwacji w każdej grupie), wprowadzenia ćwiczeń relaksacyjnych oraz zajęć integracyjnych, wprowadzenia zeszytów kontaktów z rodzicami. Ponadto, ich zdaniem, wnioski są wykorzystywane do planowania indywidualnej pracy z dziećmi.

Poziom spełniania wymagania: C

Wymaganie: *Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są efektem współdziałania nauczycieli*

Komentarz:

W Przedszkolu Samorządowym w Krościenku Wyżnym normą stało się współdziałanie nauczycieli w tworzeniu i analizie podejmowanych procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci. Nauczyciele również wspierają się nawzajem przy realizacji różnorodnych zadań wspomagających wszechstronny rozwój dzieci.

Poniższe argumenty uzasadniają wysoki poziom spełniania wymagania.

Nauczyciele współdziałają przy tworzeniu procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci. Wśród wielu argumentów podawanych na poparcie tego sądu wymienianych przez dyrektora i uczestniczących w wywiadzie nauczycieli można wskazać wspólne: przygotowywanie uroczystości i imprez przedszkolnych, organizowanie wycieczek, tworzenie planu rocznego i planów miesięcznych, planowanie i organizowanie konkursów przedszkolnych i grupowych. Ponadto nauczyciele zwracają uwagę na: wybór programu nauczania, wspólne diagnozowanie możliwości i potrzeb dzieci i planowanie pracy indywidualnej, planowanie współpracy z rodzicami (wspólnych działań i wspomaganie w pracy z dziećmi), natomiast dyrektor na: wymianę doświadczeń, niekonwencjonalnych rozwiązań dydaktycznych oraz informacji ze szkoleń zewnętrznych, wymienianie się uwagami dotyczącymi dzieci, dzielenie się materiałami dydaktycznymi, opracowywanie i doskonalenie scenariuszy zajęć i uroczystości z wykorzystaniem metod twórczych. Wszyscy ankietowani nauczyciele (7) potwierdzają

konsultowanie swoich planów zajęć edukacyjnych z innymi.

Należy podkreślić, że **analiza procesów wspomagania rozwoju i edukacji dzieci jest przez nauczycieli prowadzona zespołowo**. Potwierdza to dyrektor i wszyscy ankietowani nauczyciele, a także wynika z wniosków z ewaluacji wewnętrznej. Zdaniem dyrektora uczący aby uzyskać informacje czy ich działania są skuteczne poddają analizie m.in.:

- wyniki dzieci w konkursach przedszkolnych, między-przedszkolnych, powiatowych,
- realizację imprez i uroczystości oraz występy dzieci podczas organizowanych uroczystości,
- realizację przedsięwzięć ekologicznych,
- cały proces dydaktyczny,
- organizację wycieczek, spacerów,
- formy współpracy z rodzicami i środowiskiem,
- formy doskonalenia zawodowego pod kątem przydatności, potrzeb i wykorzystywania zdobytej wiedzy.

Wg dyrektora w trakcie prowadzonej analizy nauczyciele stawiają sobie pytania dotyczące: skuteczności obranego kierunku działań, wzrostu kompetencji dzieci w poszczególnych grupach wiekowych, efektów oddziaływań dydaktycznych i wychowawczych, oraz spójności działań przedszkola z oczekiwaniami rodziców.

Wśród sposobów analizy procesów wspomagania rozwoju i edukacji dzieci wszyscy ankietowani nauczyciele (7) wskazują na podejmowanie jej samodzielnie i wspólnie z innymi nauczycielami. Wśród stawianych sobie wraz z innymi nauczycielami pytań podczas analizy procesów wspomagania rozwoju i edukacji dzieci wymieniają najczęściej:

- czy podejmowane działania wpływają na rozwój dzieci? (6 nauczycieli),
- czy praca nauczyciela jest skuteczna? (6),
- czy działania idą we właściwym kierunku? (5),
- czy dziecko jest odpowiednio przygotowane do podjęcia nauki w szkole? (3),
- czy podejmowane działania pozwolą na osiągnięcie przez dzieci sukcesu? (2).

Warto dodać, że **nauczyciele wspomagają się nawzajem w organizowaniu i realizacji procesów wspomagania rozwoju i edukacji dzieci**. Potwierdzają to dyrektor i ankietowani nauczyciele podając sposoby i przykłady takich działań oraz wynika to z wniosków z ewaluacji wewnętrznej. Wśród sposobów wspierania się nauczycieli w pracy z dziećmi dyrektor wskazuje m.in.: przekazywanie sobie informacji o dzieciach i ich postępach, przekazywanie sobie wyników codziennych i okresowych obserwacji dzieci, wymienianie się posiadaną wiedzą i informacjami z odbytych szkoleń, wspólne opracowywanie scenariuszy zajęć i uroczystości, udostępnianie własnych zasobów (literatura, pomoce dydaktyczne), współpracę w zakresie realizacji programów zewnętrznych, planowanie pracy w poszczególnych grupach wiekowych, planowanie i organizowanie kółek zainteresowań, uroczystości, przedsięwzięć, wspólne organizowanie lokalnych wycieczek, spacerów, zabaw ruchowo-sportowych w ogrodzie przedszkolnym z wykorzystaniem sprzętu zręcznościowego, wspólne diagnozowanie rozwoju dzieci oraz opracowywanie programów własnych wdrażanych w przedszkolu.

Natomiast ankietowani nauczyciele wśród sposobów pomocy uzyskiwanej od innych nauczycieli w pracy z dziećmi najczęściej wskazują na:

- udostępnianie sobie materiałów i pomocy dydaktycznych (7 wskazań),
- wzajemną pomoc w organizacji konkursów, akcji, uroczystości przedszkolnych i środowiskowych (6),
- udzielanie sobie wsparcia (5),
- wymianę poglądów i doświadczeń (4),
- wspólną analizę zachowań dzieci (3),
- współpracę przy planowaniu pracy (3).

Wszyscy ankietowani nauczyciele (7) są zdecydowani, że wsparcie, jakie uzyskują od innych nauczycieli jest wystarczające.

Poziom spełniania wymagania: B

Prowadzona w przedszkolu diagnoza pozwala na rozpoznanie możliwości i potrzeb rozwojowych dzieci. Dostosowuje się do nich działania uwzględniające indywidualizację procesu wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci oraz potrzeby wychowanków, szczególnie tych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Poniższe argumenty uzasadniają wysoki poziom spełniania wymagania.

W przedszkolu **prowadzona jest diagnoza potrzeb i możliwości wszystkich dzieci**. Wynika to z wypowiedzi dyrektora, nauczycieli uczestniczących w wywiadzie oraz analizy dokumentacji, a także wniosków z ewaluacji wewnętrznej. Dyrektor twierdzi, że na początku roku nauczyciele obserwują zachowania dzieci i przeprowadzają diagnozę wstępną dotyczącą ich wiedzy, umiejętności i ewentualnych deficytów. Wyniki są notowane w kartach obserwacji i wykorzystywane do indywidualnej pracy z dzieckiem. Kolejne diagnozy porównywane są z poprzednimi i są podstawą do modyfikowania dalszych działań. Jego zdaniem za najlepsze sposoby diagnozowania możliwości i potrzeb dzieci nauczyciele uznają:

- codzienną obserwację i rozmowy z dzieckiem,
- analizę wytworów prac dzieci,
- indywidualny i grupowy wywiad z rodzicami,
- planowe spotkania z rodzicami w roku szkolnym,
- indywidualne spotkania z rodzicami dostosowane do ich możliwości czasowych.

Nauczyciele uczestniczący w wywiadzie twierdzą, że potrzeby zmieniają się w zależności od wieku dziecka. Do najczęstszych potrzeb dzieci najmłodszych należą: potrzeba bezpieczeństwa, adaptacji w grupie rówieśniczej, samodzielności, wdrażania do zdrowego trybu życia, kształtowania nawyków higienicznych, aktywności ruchowej, rozwijania mowy. U dzieci starszych jest to przygotowanie do szkoły oraz kształcenie umiejętności przygotowujących do czytania i pisanie.

Kolejnym argumentem potwierdzającym spełnianie wymagania jest **dostosowywanie działań przedszkola do indywidualnych potrzeb i możliwości rozwojowych dzieci**. Stwierdzają to zgodnie dyrektor i wszyscy ankietowani nauczyciele. Dyrektor twierdzi, że wychowankowie, którzy nie mogą się zaaklimatyzować objęci są programem adaptacji dziecka w przedszkolu. Ponadto zwraca się szczególną uwagę na dzieci z mikrodefycytami, chore (ze specjalnymi dietami spożywczymi), dzieci zaburzone ruchowo. Każde dziecko ze wskazaniami do pracy logopedycznej, korekcyjno-kompensacyjnej, gimnastyki korekcyjnej objęte jest opieką specjalistyczną. Dla 2 wychowanków (z porażeniem mózgowym i zespołem Downa) powołane zostały zespoły wczesnego wspomaganie rozwoju, dla chłopca z afazją mieszaną prowadzone są zajęcia terapii indywidualnej. Dyrektor twierdzi, że wiedza, którą nauczyciele uzyskują w wyniku obserwacji rozwoju dzieci, jest wykorzystywana przez nich do tworzenia i realizacji indywidualnych programów pracy dla każdego dziecka zarówno zdolnego, jak i przejawiającego specyficzne trudności w uczeniu się lub stwarzającego problemy wychowawcze (np. program pracy z dzieckiem uzdolnionym matematycznie, program pracy z dzieckiem z nadpobudliwością psychoruchową, program pracy z dzieckiem zahamowanym psychoruchowo).

Wszyscy ankietowani nauczyciele (7) są zdania, że wyniki diagnozy potrzeb i możliwości dzieci prowadzą do zmiany sposobu pracy z nimi. Wśród przykładów wprowadzonych zmian nauczyciele podają: dostosowywanie tematyki zajęć oraz metod i form pracy do potrzeb i możliwości dzieci (7), wprowadzenie technik relaksacyjnych dla dzieci agresywnych i nadpobudliwych (7), wprowadzenie zabaw integracyjnych dla dzieci nieśmiałych, mających problemy z nawiązaniem kontaktu (6), wprowadzenie zabaw aktywizujących (4).

Z przeprowadzonych obserwacji zajęć (3) wynika, że nauczyciele w każdej grupie dobierają sposoby motywowania odpowiednio do potrzeb poszczególnych dzieci.

Istotnym jest fakt, że **przedszkole w swoich działaniach uwzględnia indywidualizację procesu wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci**. Wynika to z przeprowadzonych obserwacji, wypowiedzi dyrektora, a także większości ankietowanych rodziców (41/52), którzy mają poczucie, że w przedszkolu pracuje się z ich dziećmi w sposób, który uwzględnia ich indywidualne możliwości i potrzeby (raczej tak – 28, zdecydowanie tak – 13). 11 rodziców nie zauważa uwzględniania indywidualnych potrzeb i możliwości ich dzieci.

Zdaniem dyrektora indywidualizacja pracy z dzieckiem jest jednym z podstawowych założeń pedagogiki przedszkolnej. Wskazuje ono na konieczność otoczenia indywidualną opieką każdego z wychowanków w oparciu o jego jednostkowe możliwości rozwojowe (rozwijania indywidualnych zamiłowań, uzdolnień oraz kompensowanie braków rozwojowych). Dlatego w miesięcznym planie pracy nauczyciele projektują działania mające na celu

indywidualną pracę z poszczególnymi dziećmi zmierzające do rozwoju ich zainteresowań, ale jednocześnie do wyeliminowania braków i niedociągnięć, jak również pracę indywidualną z dziećmi po długiej absencji chorobowej, które nie uczestniczyły w cyklu zajęć (np. matematycznych). Wg niego każdy nauczyciel, na podstawie zdiagnozowanych potrzeb wychowanków opracowuje plan działań wspierających i indywidualnych programów edukacyjno - terapeutycznych. Obejmują one propozycje ćwiczeń, zadań do rozwiązania, czynności do wykonania, wykonywanie konkretnych zadań przez rodziców, specjalistów, wykorzystywanie pomocy dydaktycznych. Dla dzieci rozwijających się nieco szybciej organizowane są zajęcia dodatkowe (rytmika, kółka zainteresowań, j. angielski) zgodnie z ofertą przedszkola, dostosowaną, na miarę możliwości placówki, do potrzeb dzieci. Dyrektor twierdzi, że w ramach indywidualizacji stosuje się karty pracy o różnym stopniu trudności, prowadzi się zajęcia na różnym poziomie zaawansowania, proponuje się wykonanie pracy plastycznej na ten sam temat, ale różnymi technikami, o różnych stopniach trudności.

Z informacji dyrektora wynika, że najwięcej zindywidualizowanych działań prowadzi się, ze względów organizacyjnych, rano i po obiedzie. Jego zdaniem:

- z dziećmi mającymi zaburzenia sprawności manualnej (1/4 dzieci) ćwiczona jest sprawność rąk (m.in. poprzez: nawlekanie koralików, wydzieranki, wycinanki, lepienie, kolorowanie obrazków),
- z dziećmi mającymi zaburzenia orientacji przestrzennej (1/8 dzieci) prowadzone są ćwiczenia w zakresie: rysowania oburącz w powietrzu, określania położenia przedmiotów, zabaw z piłką, woreczkami,
- z dziećmi mającymi zaburzenia mowy i wymowy (1/4 dzieci) prowadzi się gimnastykę ust i języka, ćwiczenia oddechowe, zachęca się je do wypowiedzi na temat zdarzeń ze swojego życia,
- z dziećmi mającymi zaburzenia percepcji wzrokowej (1/5 dzieci) prowadzi się ćwiczenia w zakresie odszukiwania różnic i podobieństw na obrazkach, układania puzzli, mozaiki geometrycznej,
- z dziećmi mającymi zaburzenia myślenia (1/4 dzieci) prowadzi się ćwiczenia w zakresie różnicowania figur geometrycznych, klasyfikowania zbiorów, pracy z ilustracją, historyjką obrazkową,
- z dziećmi mającymi zaburzenia procesów emocjonalno - społecznych (1/3 dzieci) prowadzi się zajęcia z zakresu relaksacji i wizualizacji, rozładowywania napięć emocjonalnych, a także wykorzystuje się bajki terapeutyczne oraz unika sytuacji stresowych,
- dla dzieci zdolnych (1/4 dzieci) prowadzi się zajęcia w zakresie poznawania nowych technik plastycznych, konstruowania gier, umożliwia się udział w konkursach, przeglądach, spartakiadach.

Z przeprowadzonych obserwacji wynika, że na wszystkich zajęciach nauczyciele dobierali zadania odpowiednio do kompetencji poszczególnych grup dzieci. Widać było indywidualne podejście w przypadku dzieci wykonujących wolniej zadania (wydłużenie czasu, wspieranie słowami „na pewno ci się uda”, zadawanie pytań naprowadzających) i dzieci mających trudności w wykonywaniu pewnych ćwiczeń (powtarzanie po raz kolejny polecenia, zachęcanie do powtórnego wykonania, pomaganie). Dzieciom szybciej wykonującym zadania nauczyciele dają zadania dodatkowe, pozwalają na realizację własnych pomysłów lub swobodną zabawę.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Wykorzystywane są zasoby środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju*

Komentarz:

Przedszkole podejmuje inicjatywy na rzecz środowiska. Współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku. W procesie nauczania i wychowania korzysta z zasobów środowiska, w którym funkcjonuje. Współpraca przedszkola z podmiotami działającymi w środowisku korzystnie wpływa na rozwój dzieci.

Poniższe argumenty uzasadniają wysoki poziom spełniania wymagania.

Przedszkole podejmuje różnorodne inicjatywy na rzecz środowiska lokalnego. Dyrektor w wywiadzie jak i nauczyciele stwierdzili, że najistotniejsze działania prowadzone przez przedszkole, z których mogły skorzystać osoby, instytucje i organizacje środowiska lokalnego to:

- pomoc w wychowaniu i edukacji dzieci,
- organizowanie uroczystości i imprez integracyjnych - nadanie imienia przedszkolu, „Święto Rodziny”, „Dzień Babci i Dziadka”, „Jasełka”,
- zorganizowanie zabawy andrzejkowej dla społeczności lokalnej, z której dochód przeznaczony jest na doposażenie przedszkola,
- zorganizowanie punktu konsultacyjnego Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, z pomocy którego korzystają również rodzice i uczniowie ze szkoły podstawowej i gimnazjum,
- zapraszanie gości ze środowiska lokalnego do czytania bajek w ramach akcji "Cała Polska czyta dzieciom" oraz organizowanie spotkań z ciekawymi ludźmi,
- prowadzenie akcji ekologicznych: "Sprzątanie Świata", zbiórka baterii, nakrętek plastikowych, sadzenie drzew i krzewów wokół przedszkola.

Powyższe działania znajdują odzwierciedlenie w dokumentacji przedszkola.

Warto podkreślić, że **przedszkole współpracuje z różnymi podmiotami działającymi w środowisku.** Dyrektor w ankiecie wskazał osoby, instytucje, organizacje, które tworzą środowisko lokalne przedszkola, są to: poradnia psychologiczno - pedagogiczna, lokalny samorząd, ośrodek pomocy społecznej, inne przedszkola i placówki edukacyjne, okoliczne biblioteki, rodzice oraz kościoły i związki wyznaniowe. Nauczyciele podczas wywiadu dodali pocztę, policję oraz lokalnych przedsiębiorców. Zarówno dyrektor jak i nauczyciele w wywiadzie wskazali kluczowe podmioty, z którymi współpracuje przedszkole:

- Samorząd Gminny - z okazji świąt Bożego Narodzenia, Wielkiej Nocy dzieci składają życzenia i obdarowują stroikami pracowników gminy. Pracownicy gminy biorą udział w czytaniu bajek dzieciom w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom”, sadzą brzozy w przedszkolnym ogrodzie w ramach akcji „Święto Drzewa” oraz biorą udział w uroczystościach przedszkolnych. Udostępniają salę w Domu Ludowym na uroczystości przedszkolne. Pracownicy kuchni przedszkolnej przygotowują poczęstunek wigilijny dla pracowników Urzędu Gminy.
- Parafia – oprawa religijna rozpoczęcia i zakończenia roku szkolnego oraz na uroczystości przedszkolne, włączenie się w organizację uroczystości otwarcia przedszkola i nadanie mu imienia,
- Szkoła Podstawowa w Krościenku Wyżnym - zwiedzanie szkoły z najstarszą grupą dzieci, udział w lekcjach w kl. „0” i w kl. I, uczniowie ze szkoły uczestniczą w konkursie plastycznym i recytatorskim organizowanym przez przedszkole oraz w przedstawieniu przygotowanym przez przedszkolaków z okazji wiosny,
- Gimnazjum w Krościenku Wyżnym - wypożyczanie sprzętu nagłaśniającego i obsługa imprez,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Krośnie - badania przesiewowe dla najstarszej grupy przedszkolnej, konsultacje, porady dla rodziców, prowadzenie prelekcji w ramach spotkań z rodzicami, pomoc w diagnozowaniu dzieci, ukierunkowywanie działań w sytuacjach trudnych,
- Biblioteka Gminna - uczestnictwo w akcji „Cała Polska czyta dzieciom” - czytanie dzieciom bajki, organizacja corocznego "Pasowania na czytelnika i przyjaciela książki", udział w jury w konkursach recytatorskich organizowanych przez przedszkole. Biblioteka organizuje co miesiąc zajęcia biblioteczne, w których uczestniczą przedszkolaki,
- Ośrodek Zdrowia - organizowanie spotkań ze stomatologiem i pielęgniarką dla dzieci oraz prelekcji dla rodziców,
- Policja - przed wakacjami i po rozpoczęciu roku szkolnego prowadzenie pogadarek w ramach akcji „Bezpieczny przedszkolak”, w czasie których dzieci uczą się zasad bezpiecznego zachowania się zarówno w pobliżu drogi, na jezdni i w domu. Poznają zasady korzystania z fotelików samochodowych, noszenia elementów odblaskowych.

Dowiadują się jaką pozycję należy przyjąć, gdy pojawi się obok groźny pies. W czasie wspólnych zabaw z policjantami dzieci poznają podstawy kierowania ruchem, przestrzegania przepisów, by nie otrzymać mandatu. Dowiadują się również, że nie wolno ufać „obcym”,

- Straż Pożarna – odbywają się spotkania ze strażakiem w ramach akcji „Bezpieczny przedszkolak - w domu i na drodze”, w trakcie których zaznajamia dzieci z ciekawostkami związanymi z jego pracą zawodową, przestrzeganiem zakazów, zachowaniem bezpieczeństwa na drodze oraz w czasie pożaru, burzy czy wypadku. Dzieci dowiadują się, w jakich okolicznościach można wzywać straż pożarną. Natomiast w czasie Świąta Rodziny odbywa się pokaz praktycznych umiejętności strażaków w terenie. Z inicjatywy Straży Pożarnej organizowany jest również konkurs plastyczny „Nasza straż pożarna”, w którym uczestniczą przedszkolaki.

- z Sołtysiem i Kołem Gospodyń Wiejskich - pożyczanie naczyń i wszystkich materiałów potrzebnych na zabawy i imprezy organizowane przez przedszkole,

- Leśniczy – opowiada o dokarmianiu i ciekawych zachowaniach zwierząt,

- Poczta - wychodzą na zajęcia, z okazji Dnia Łącznościowca, poznają pracę pocztowca,

- lokalni przedsiębiorcy - „Cukiernia Santos” i Cukiernia „Wu-Zetka” - fundowanie słodczy,

- Stowarzyszenie Kulturalne Dębina – zamieszczanie artykułów w lokalnej gazecie, uczestnictwo w koncercie kolęd.

Ponadto dyrektor podał, że przedszkole podejmowało inicjatywy na rzecz środowiska lokalnego organizując corocznie „Święto Rodziny”, któremu towarzyszą liczne atrakcje, „Dzień Babci i Dziadka”, „Święto Drzewa”. Z zasobów przedszkola na zasadach non-profit korzysta: biblioteka gminna, orkiestra dęta, kapela, klub seniora, świetlica środowiskowa oraz instruktorzy zajęć dodatkowych z rytmiki (raz w tygodniu), j. angielskiego (2 razy w tygodniu) i gimnastyki korekcyjnej (2 razy w tygodniu). Najczęściej z tych zasobów korzystały biblioteka, świetlica środowiskowa oraz instruktorzy zajęć dodatkowych.

Z analizy dokumentów wynika, że przedszkole współpracowało z: Gminną Biblioteką Publiczną, Gminą, OSP, Poczta Polska, Szkołą Podstawową, Gimnazjum, Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Krośnie, Stowarzyszeniem Kulturalnym „Dębina”, Policją, Społeczną Szkołą Muzyczną, Zespołem Szkół Nr 5 w Krośnie, PGNiG, TPD, Ośrodkiem Zdrowia.

Wszyscy partnerzy w wywiadzie stwierdzili, że bardzo dobrze oceniają współpracę z przedszkolem, jedynie przedstawiciel samorządu lokalnego miał zastrzeżenia do współpracy, zwrócił uwagę, że w zakresie rekrutacji dzieci do przedszkola na rok szkolny 2012/13 wystąpił konflikt pomiędzy gminą a dyrekcją przedszkola. Partnerzy podali, że prowadzony jest punkt konsultacyjny Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, gdzie prowadzone są porady, prelekcje dla rodziców, diagnozy dzieci, badania przesiewowe odnośnie dojrzałości szkolnej. Szkoła Podstawowa - dzieci z przedszkola przychodzą do szkoły zwiedzić budynek oraz uczestniczą w lekcjach, organizowane są wspólne konkursy. TPD - przedszkole zostało zgłoszone jako partner w programie upowszechniania edukacji przedszkolnej, ponadto pewna ilość środków uzyskanych przez TPD z 1% będzie przeznaczana na indywidualne potrzeby dzieci np. rehabilitację, a przedszkole będzie upowszechniać informacje w środowisku na temat działań m.in. o Rodzinnym Ośrodku Wsparcia Opieki i Terapii. ZOZ - służy pomocą i poradą w razie potrzeby, wystawia zaświadczenia, rozprawdza ulotki informacyjne.

Warto zauważyć, że **przedszkole identyfikuje potrzeby i możliwości lokalnego środowiska**. Wszyscy respondenci dyrektor w ankiecie oraz nauczyciele, rodzice i partnerzy podczas wywiadu stwierdzili, że przedszkole identyfikuje potrzeby i możliwości lokalnego środowiska. Zdaniem dyrektora przedszkole zbiera informacje na temat potrzeb i możliwości środowiska, w którym funkcjonuje na podstawie obserwacji, w wyniku prowadzonych rozmów z rodzicami, przedstawicielami lokalnych instytucji oraz w wyniku prowadzonej współpracy otrzymuje informację zwrotną. Jego zdaniem najważniejsze potrzeby to organizowanie uroczystości dla rodziców, dziadków, występy dzieci z okazji Koncertu Kolęd, współpraca ze szkołą, biblioteką, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, współpraca z PWSZ w Krośnie i innymi uczelniami - umożliwienie praktyk studenckich. Ponadto organizowanie nikołajek i balu karnawałowego dla dzieci nie chodzących do przedszkola, organizacja zajęć Klubu Przedszkolaka dla dzieci nie uczęszczających do przedszkola (od 2009 r do 2012 r w każdy poniedziałek od 15 do 16.30 nieodpłatnie). Odpowiedzią na zapotrzebowanie środowiska jest również zorganizowanie zajęć dodatkowych z rytmiki, j. angielskiego, gimnastyki korekcyjnej. Nauczyciele jako najważniejsze potrzeby środowiska podali potrzeby opiekuńcze, edukacyjne, pomoc w wychowaniu, spotkania i imprezy integracyjne, promowanie edukacji przedszkolnej poprzez prowadzoną stronę internetową, a w niej ciekawe artykuły dla rodziców. Również rodzice i partnerzy podczas wywiadu podali jako najważniejsze potrzeby, które przedszkole zaspokaja, to potrzeby kulturalne i rozrywkowe: andrzejki, „Dzień Babci i Dziadka”, „Święto rodziny”, potrzeby opiekuńcze oraz wychowawcze.

Kolejnym argumentem świadczącym o spełnieniu wymagania jest fakt, iż **przedszkole prowadzi działania, które mają na celu zaspokojenie potrzeb lokalnego środowiska**. Zarówno dyrektor jak i nauczyciele podczas wywiadu stwierdzili, że aby zaspokoić potrzeby środowiska lokalnego przedszkole dostosowało godziny

funkcjonowania do zgłaszanych potrzeb rodziców. Dla środowiska lokalnego organizowane są andrzejki, z których dochód przeznaczony jest na potrzeby przedszkola. Potrzeby kulturalne zaspokajane są poprzez prezentacje umiejętności dzieci na konkursach oraz w trakcie uroczystości z okazji „Dnia Babci i Dziadka”, „Dnia Rodziny”, „Jasełek”. Na wniosek rodziców są organizowane zajęcia dodatkowe z rytmiki, j. angielskiego, gimnastyki korekcyjnej. Rodzice i partnerzy również podali przykłady działań przedszkola w celu zaspokojenia potrzeb środowiska: są to uroczystości (Dzień Babci i Dziadka, Święto Rodziny), zabawa andrzejkowa, "Klub Przedszkolaka", akcje charytatywne i ekologiczne "Sprzątanie Świata", sadzenie drzew i krzewów, zbiórka nakrętek plastikowych i baterii, organizacja konkursów, nadanie imienia dla przedszkola i uroczystości z tym związane. Partnerzy dodali jeszcze, że dzieci z przedszkola uczestniczą w koncercie kolęd organizowanym przez Stowarzyszenie Kulturalne "DĘBINA". Wszystkie wymienione działania znajdują potwierdzenie w dokumentacji przedszkola.

Należy zauważyć, że przedszkole **korzysta z zasobów środowiskowych w procesie wychowania i nauczania**. Tak stwierdzili wszyscy respondenci dyrektor, rodzice oraz partnerzy przedszkola podczas wywiadu. Zdaniem dyrektora następujące działania prowadzone były z pomocą podmiotów środowiska lokalnego: współpraca ze szkołą (odwiedziny dzieci w szkole, zapoznanie z budynkiem, boiskiem, placem zabaw, wspólna lekcja 5-latków z dziećmi z kl. „0” oraz z klasą „I”, zorganizowanie dla dzieci szkolnych „Jasełek” i teatryku „Już wiosna” w wykonaniu przedszkolaków, współpraca nauczycielek w przekazywaniu sobie informacji na temat dzieci, ich problemów, możliwości, udział uczniów w konkursie plastycznym i konkursie recytatorskim organizowanym przez przedszkole, udział w akcji „Cała Polska czyta dzieciom” - dyrektor czytała dzieciom przedszkolnym bajki, przez pół roku przedszkole prowadziło dożywianie dzieci w szkole; współpraca z biblioteką (zorganizowanie wspólne uroczystości „Pasowanie na przyjaciela książki”, comiesięczne zajęcia biblioteczne dla dzieci, udział w konkursie recytatorskim, "Wiersze Wandy Chotomskiej", udział w akcji „Cała Polska czyta dzieciom”); współpraca z parafią (msza święta na rozpoczęcie i zakończenie każdego roku przedszkolnego, udział księży, siostry zakonnej w akcji „Cała Polska czyta dzieciom” w wigilii i śniadaniu Wielkanocnym, pomoc w przygotowaniu Wigilii Gminnej i Święta seniora - pracownicy przedszkola przygotowali dekoracje sali Domu Ludowego i poczęstunek). Jako najważniejsze działaniami przedszkola wspólnie ze środowiskiem lokalnym dyrektor podał dwie uroczystości - otwarcie przedszkola i oddanie go do użytku oraz nadanie imienia. Do przedszkola przyjechała autorka Wanda Chotomska odsłaniając tablicę pamiątkową. Uroczystości te zintegrowały całą społeczność lokalną, dzieci prezentowały swoje umiejętności, była wspólna zabawa. Corocznie organizowane jest „Święto rodziny” wspólnie z Radą Rodziców, w Domu Ludowym i na placu przedszkolnym, któremu towarzyszą liczne atrakcje. Rodzice i partnerzy podczas wywiadu wskazali, że przedszkole w procesie nauczania i wychowania mogłoby wykorzystywać i wykorzystuje bibliotekę, izbę muzealną, Park Leśny "Dębina", odbywa się spotkanie ze strażakami i pokaz strażacki. Partnerzy dodali, że przedszkole mogłoby wykorzystywać plac zabaw i boisko orlik przy szkole. Dzieci podczas wywiadu powiedziały, że będąc na spacerze zbierały żółędzie i było dużo klonów.

Ważne jest, że **współpraca przedszkola z podmiotami działającymi w środowisku wpływa na rozwój dzieci**. Zdaniem dyrektora i nauczycieli przedstawionym podczas wywiadu najważniejsze korzyści jakie odnoszą dzieci współpracy przedszkola z podmiotami działającymi w lokalnym środowisku to zdobywanie nowych doświadczeń, kształtowanie postaw społecznych, umacnianie więzi ze środowiskiem lokalnym, poznanie lokalnych placówek np. poczty. Zdobywają nowe doświadczenia, mogą wystąpić na dużej scenie Domu Ludowego, rozwijają swoje zainteresowania, uzyskują korzyści materialne - dostają słodycze, ciasteczka, paczki na mikołaja, przedszkole zdobywa fundusze na doposażenie placu zabaw i doposażenie sal. Rodzice w wywiadzie podkreślili, że przedszkole organizuje zajęcia, które dają dzieciom szansę na spotkania z ludźmi spoza przedszkola. Organizowane są spotkania z patronką przedszkola, wójtem, policjantami, strażakiem, ze stomatologiem, pielęgniarką, górnikiem, leśniczym, księdzem proboszczem. Organizowanych jest wiele spotkań z ciekawymi ludźmi. Stwierdzili, że na pewno są one dla dzieci interesujące "mój syn chodzi do klasy 3 i do tej pory wspomina film, który wyświetlał im pan policjant o piracie drogowym".

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Wykorzystywane są informacje o losach dzieci, które uczęszczały do przedszkola*

Komentarz:

Przedszkole zbiera informacje o losach swoich absolwentów i je wykorzystuje do doskonalenia swojej pracy dydaktycznej i wychowawczej, jednak nie są to działania systemowe. Przedszkole przygotowuje dzieci do dalszego kształcenia.

Poniższe argumenty uzasadniają średni poziom spełniania wymagania.

Przedszkole śledzi losy byłych podopiecznych. Według informacji uzyskanych podczas wywiadu od dyrektora i nauczycieli przedszkole zbiera od czasu do czasu oraz gromadzi informacje o losach dzieci, które uczęszczały do przedszkola. Według dyrektora zazwyczaj dzieci z przedszkola trafiają do miejscowej szkoły, w związku z tym, za zgodą pani dyrektor szkoły podstawowej, przedszkole przeprowadza wywiad z nauczycielkami szkoły, aby dowiedzieć się, jak dzieci sobie radzą w szkole oraz ankiety skierowane do nauczycieli, rodziców, absolwentów przedszkola. Poprzez analizę badań wstępnych absolwentów oraz spotkań z nauczycielami ze szkoły podstawowej, rozmowy z rodzicami przedszkole zbiera informacje o swoich absolwentach. Nauczyciele stwierdzili, że zbierają informacje w formie ustnej, dowiadują się od rodziców, którzy przychodzą do przedszkola z młodszym rodzeństwem oraz na zebraniach rodziców i imprezach.

Warto zauważyć, że **w przedszkolu wykorzystuje się informacje o losach dzieci w procesie doskonalenia pracy dydaktycznej i wychowawczej.** Dyrektor jak i nauczyciele podczas wywiadu stwierdzili, że informacje o losach dzieci, które kiedyś uczęszczały do przedszkola pozwalają określić wnioski do doskonalenia efektów nauczania i wychowania. Wykorzystuje się je jako wskaźnik jakości prowadzonej pracy wychowawczej i dydaktycznej, są wykorzystywane przy modyfikacji prowadzonych działań, planów pracy, do zmiany organizowanych w przedszkolu imprez, uatrakcyjnienia zajęć, określenia szerszej współpracy ze szkołą. Absolwenci przedszkola stanowią wzór do naśladowania dla przedszkolaków. Nauczycielki dodały, że na podstawie uzyskanych informacji od rodziców absolwentów, wprowadzono w przedszkolu zabawy integracyjne i ćwiczenia relaksacyjne w celu wyciszenia dzieci.

Przedszkole **przygotowuje dzieci do funkcjonowania społecznego.** Zdaniem dyrektora (ankieta) w tym i poprzednim roku szkolnym nie było przypadków, aby absolwenci przedszkola mieli problemy z adaptacją w klasach pierwszych. Większość ankietowanych nauczycieli (5/7) jednak nie ma informacji o adaptacji swoich wychowanków w szkole, 2 osoby stwierdziły, że nikt nie miał problemów z adaptacją. W przedszkolu jednak nie prowadzi się systemowych działań śledzących losy swoich absolwentów.

Ważne jest, że przedszkole **przygotowuje swoich wychowanków do dalszego kształcenia.** Wszyscy rodzice podczas wywiadu uznali, że przedszkole przygotowuje dzieci do nauki w szkole podstawowej. Dzieci uczą się liczyć, próbują pisać, sylabizują, wykonują laurki, mają wyćwiczoną rączkę bo dużo rysują, wykonują prace z plasteliny, ziemniaków, żółdzi, robią wycinanki, malowanki, wypełniają karty pracy. Uczą się języka angielskiego. Ponieważ do przedszkola uczęszcza dziecko niepełnosprawne dzieci również uczą się tolerancji i integracji z innymi. Rodzice zauważyli, że jest wiele zajęć przygotowujących do nauki np. religia, rytmika, nauka zapamiętywania. Prowadzone są diagnozy do podjęcia nauki w szkole. Ponadto dzieci uczą się dyscypliny i obowiązkowości. Zdaniem partnerów, aby przygotować dzieci do dalszej edukacji przedszkole prowadzi szereg zajęć o charakterze artystycznym, uczy języka angielskiego, organizuje spotkania z ciekawymi ludźmi, zajęcia są bardzo urozmaicone.

Poziom spełniania wymagania: C

Przedszkole prezentuje i upowszechnia informacje o ofercie zajęć prowadzonych w przedszkolu. Informuje środowisko o celowości i skuteczności podejmowanych przez przedszkole działań. Przedszkole jest pozytywnie postrzegane w środowisku.

Poniższe argumenty uzasadniają wysoki poziom spełniania wymagania.

Warto zauważyć, że przedszkole **prowadzi różnorodne działania informacyjne dotyczące przedszkola i osiągnąć jego wychowanków**. Prawie wszyscy ankietowani rodzice (48/53) uznali, że informacje na temat osiągnięć przedszkola są zdecydowanie i raczej wystarczające, 5 osób jest odmiennego zdania. Dyrektor stwierdził, że przedszkole informuje o swojej ofercie, działaniach i osiągnięciach dzieci poprzez przygotowane specjalne ulotki/foldery na temat działalności przedszkola, przedszkole ma własną stronę internetową, umieszcza tego typu informacje na tablicach ogłoszeń, cyklicznie prezentuje się w lokalnych mediach (ogłoszenia i artykuły w prasie lokalnej) oraz prezentuje się podczas lokalnych uroczystości. Podobne zdanie w wywiadzie wyrazili partnerzy. Ponadto dyrektor w ankiecie przekazał, że ostatnio przedszkole upowszechniło informacje o swoich działaniach:

- w gazecie lokalnej "Dębina" - zamieszczono informację o zorganizowaniu „Święta Drzewa” w przedszkolu, w czasie którego nastąpiło rozstrzygnięcie konkursu plastycznego i posadzono kilka brzoź, ukazał się artykuł o koncercie kolęd, w którym uczestniczyły przedszkolaki,
- na stronie internetowej - pojawiła się informacja o udziale przedszkola w kolejnej akcji "Mamo, tato, wolę wodę", "Cała Polska czyta dzieciom", akcja zakrętki, bezpieczny przedszkolak, zużyte baterie, o „Jasełkach” wystawianych przez dzieci podczas wigilii.

Powyższe działania znalazły odzwierciedlenie w dokumentacji przedszkola.

Dyrektor stwierdził, że dwa razy w semestrze lub częściej podejmuje działania promocyjno - informacyjne dotyczące swojej działalności lub osiągnięć wychowanków. Podczas wywiadu rodzice podali, że ostatnio dowiedzieli się o: „Dniu Babci i Dziadka”, o zabawie andrzejkowej, Mikołajkach, zabawie choinkowej, o tym, że przedszkole brało udział w akcji „Mamo tato wolę wodę”, w akcjach zbierania baterii, zużytych nakrętek, sadzenia drzewek. Podkreślili, że to wszystko jest na stronie internetowej przedszkola i na tablicy ogłoszeń.

Należy stwierdzić, że **rodzice i przedstawiciele lokalnego środowiska znają osiągnięcia przedszkola i jego wychowanków**. Zdaniem dyrektora najważniejsze osiągnięcia przedszkola w ostatnim to: nadanie imienia przedszkolu Pani Wandy Chotomskiej, zorganizowanie zabawy andrzejkowej, z której dochód przeznaczony był na zakup sprzętu na plac zabaw oraz zorganizowanie "Święta Rodziny". Rodzice wyrazili opinię, że przedszkole ostatnio upowszechniło informacje o nadaniu imienia, o zorganizowanym "Dniu Babci i Dziadka", „Jasełkach”, koncercie kolęd, konkursach plastycznym i recytatorskim związanych tematycznie z twórczością patronki. Partnerzy przedszkola dodali, że w październiku w przedszkolu obchodzone było "Święto Drzewa" oraz na stronie internetowej znajdują się informacje na temat sukcesów dzieci w konkursach.

Kolejnym argumentem świadczącym o spełnieniu wymagania jest fakt, iż przedszkole **prowadzi działania mające na celu upowszechnienie wychowania przedszkolnego**. Zdecydowana większość ankietowanych rodziców (43/52) stwierdziło, że zostali poinformowani o korzyściach wynikających z faktu, że dziecko będzie uczęszczało do przedszkola. Jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi na pytanie. Nauczyciele podczas wywiadu uznali, że w środowisku, w którym działa przedszkole można promować edukację przedszkolną poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej, w gazecie lokalnej "Dębina", wyjścia na spacer po okolicy, przemarsz z flagą po okolicy, topienie marzanny, występy dzieci na koncercie kolęd i innych uroczystościach. Zdaniem dyrektora (ankieta) przedszkole próbuje dotrzeć do rodzin, które nie posyłały swoich dzieci do przedszkola poprzez wydany folder, który był rozdawany w Urzędzie Gminy, bibliotece, szkole, ośrodku zdrowia, kościele, okolicznych sklepach. Powyższe działania odzwierciedlają dokumenty przedszkola.

Rodzice i przedstawiciele lokalnego środowiska **postrzegają przedszkole jako placówkę dbającą o jakość kształcenia**. Prawie wszyscy ankietowani rodzice (50/52) mają poczucie, że przedszkole dba o jakość kształcenia. Jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi na zadane pytanie. Podczas wywiadu rodzice i partnerzy przedszkola stwierdzili, że przedszkole dba o jakość kształcenia i wychowania świadczy o tym fakt, że dzieci uczą się w przedszkolu różnych umiejętności, nauczycielki udzielają rodzicom wyczerpujących informacji na temat wychowanków, śledząc losy absolwentów można stwierdzić, że są dobrze przygotowani do podjęcia nauki

w szkole, rodzice są zadowoleni z przedszkola, dzieci ładnie się prezentują w trakcie występów.

Warto zauważyć, że rodzice i przedstawiciele lokalnego środowiska **postrzegają przedszkole jako placówkę dbającą o relacje z lokalnym środowiskiem**. Tak twierdzą zarówno rodzice (ankieta) jak i partnerzy przedszkola oraz przedstawiciel samorządu podczas wywiadu. Zdaniem prawie wszystkich ankietowanych rodziców (50/52), nauczycielom i innym pracownikom przedszkola zależy na współpracy z nimi. Jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi na pytanie. Również partnerzy stwierdzają, że przedszkole jest lubiane, rodzice są zadowoleni, są oni włączani do działań przedszkola np. w akcję czytania bajek czy organizowanie różnych imprez, gdyby współpracy nie było, to by rodzice nie przychodzili. Nauczycielki zwracają się do przedstawiciela partnerów niejednokrotnie w różnych trudnych sprawach, np. jak rozmawiać z rodzicami, jak im pewne rzeczy komunikować, jak podejść do rodzica, żeby przekazać informacje trudne, żeby rodzic miał ochotę na współpracę, a nie tworzył sytuacji obronnych. Wszystko to świadczy o tym, że przedszkolu zależy i dążą do tego, by ta współpraca była jak najlepsza.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Rodzice są partnerami*

Komentarz:

Przedszkole pozyskuje i wykorzystuje opinie rodziców na temat swojej pracy. Wspiera rodziców w wychowaniu. Rodzice współdecydują w sprawach przedszkola i uczestniczą w podejmowanych działaniach.

Poniższe argumenty uzasadniają wysoki poziom spełniania wymagania.

Warto podkreślić, że **rodzice są zachęceni do dzielenia się opiniami na temat pracy przedszkola i korzystają z tej możliwości**. Ankietowani rodzice informowali nauczycieli i dyrekcję o swoich opiniach na temat pracy przedszkola podczas:

- zebrań rodziców - 32/53,
- indywidualnych rozmów poza wyznaczonymi godzinami spotkań dla rodziców - 24,
- przy okazji uroczystości i imprez przedszkolnych/ grupowych - 12,
- indywidualnych rozmów w ramach wyznaczonych godzin spotkań dla rodziców - 9,
- w czasie wybierania dziecka z przedszkola oraz podczas wypełniania ankiet - 2.

Prawie wszyscy ankietowani rodzice (52/53) mają poczucie, że nauczyciele i inni pracownicy przedszkola są otwarci na ich opinie, dotyczące działalności przedszkola. Więcej niż połowa rodziców (29/51) została poinformowana o dniach i godzinach, w których można porozmawiać indywidualnie z wychowawcami grup, 2 osoby nie udzieliły odpowiedzi na pytanie. Zdecydowana większość rodziców (44/52), ma poczucie, że nauczyciele poświęcają odpowiednią ilość czasu na kontakty z nimi. Dwie osoby nie udzieliły odpowiedzi na zadane pytanie. Zdaniem dyrektora w ankiecie i nauczycieli wyrażonym w wywiadzie, rodzice mogą dzielić się swoimi opiniami na temat działalności przedszkola, na zebraniach rodziców, podczas indywidualnych rozmów w ramach wyznaczonych godzin i poza wyznaczonymi godzinami spotkań dla rodziców, przy okazji uroczystości i imprez przedszkolnych/grupowych oraz w trakcie rozmów codziennych. Nauczyciele ponadto stwierdzili, że rodzice mogą dzielić się również swoimi opiniami poprzez wypełnienie ankiety "czy dziecko lubi uczęszczać do przedszkola" na stronie internetowej oraz poprzez ewaluację wewnętrzną. Z dokumentacji przedszkola i obserwacji placówki wynika, że w materiałach informacyjnych na temat pracy przedszkola, głównie gazetkach informacyjnych, podane są informacje na temat zebrań rodziców, terminów spotkań rodziców z dyrekcją i nauczycielami, kontaktem bezpośrednim do przedszkola.

Ważne jest, że przedszkole **prowadzi różne formy wspierania rodziców w wychowaniu**. Ankietowani rodzice stwierdzili, że w tym i poprzednim roku szkolnym byli informowani o tym, jak rozwija się ich dziecko: na prośbę rodzica (22/52), regularnie z inicjatywy nauczyciela (14/52), nieregularnie z inicjatywy nauczyciela (8/52), nie byli informowani (8/52), 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi. Około połowa ankietowanych rodziców (25/52) stwierdziła, że nauczyciele lub inni pracownicy tego przedszkola przekazywali im, w jaki sposób może wspierać rozwój swojego dziecka. Jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi na zadane pytanie. Jako formy wsparcia rodziców, które prowadzi przedszkole lub pośredniczy w dostępie do nich rodzice wymienili:

- pomoc pedagoga lub psychologa na terenie przedszkola - 34/53,
- wskazówki od nauczycieli - 34,

- pomoc Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - 15,
- opieka socjalna -4,
- warsztaty doskonalące umiejętności wychowawcze -4,
- grupa wsparcia, pomoc logopedy, rozmowa z nauczycielem, dyrektorem - 1.

Jako formę pomocy, z której rodzice korzystali podali: wskazówki od nauczycieli (31/53), pomoc pedagoga lub psychologa (2), pomoc Poradni Psychologiczno Pedagogicznej (2), opieka socjalna (2), warsztaty (2), grupa wsparcia (1), rozmowa z dyrektorem, nauczycielem, pomoc logopedy (1). Rodzice wysoko oceniają wsparcie udzielane im przez przedszkole, jako wystarczające - 41/49. 4 osoby nie udzieliły odpowiedzi na pytanie. Podczas wywiadu rodzice dodali, że przedszkole wspiera ich w wychowaniu dzieci poprzez zorganizowanie zajęć logopedycznych, spotkań z psychologiem i logopedą oraz referaty wygłaszane przez nich. Dzieci zostały przebadane pod kątem prawidłowej postawy i dla tych dzieci, które posiadają wady postawy zorganizowano zajęcia z gimnastyki korekcyjnej. Na stronie internetowej przedszkola również publikowane są ciekawe artykuły dotyczące wychowania dzieci. Rodzice podkreślali, że zawsze podczas przyprowadzania i odbierania dziecka z przedszkola mogą porozmawiać z nauczycielem czy dyrektorem lub umówić się na rozmowę. Rodzice stwierdzili, że te wszystkie działania, w zakresie wspierania rodziców w wychowaniu są dla nich bardzo przydatne. Dyrektor i nauczyciele podczas wywiadu podali najważniejsze formy wspierania rodziców w wychowaniu. Są to: pedagogizacja rodziców w czasie zebrań ogólnych, spotkania ze specjalistami, rozmowy indywidualne z dyrektorem, nauczycielami, konsultacje z logopedą, psychologiem. Prelekcje psychologa i pedagoga nt. „Zaburzenia w rozwoju dziecka i trudności wychowawcze wieku przedszkolnego”, „Rozwój emocjonalny dziecka w wieku przedszkolnym”, „Prawa i obowiązki rodziców, postawy rodzicielskie i ich wpływ na rozwój dziecka w budowaniu prawidłowych relacji wychowawczych”. Ponadto nauczyciele organizują spotkania grupowe, indywidualne dla rodziców, zajęcia otwarte, udzielają rad i wskazówek, sugerują poradę w poradni psychologiczno-pedagogicznej. Prowadzone są rozmowy indywidualne z rodzicami, udostępniane rodzicom ciekawe artykuły, podawane konkretne propozycje rozwiązania problemu. Najważniejsze formy wspierania rodziców w wychowaniu dzieci to spotkania indywidualne (z obserwacji wynika że korzysta z nich około 90% rodziców), spotkania z logopedą, zajęcia otwarte, gdzie rodzice mogą obserwować działania własnego dziecka na tle grupy - z tej formy korzysta z nich około 60% rodziców około 4 razy w roku, udostępnianie ciekawych artykułów dotyczących aktualnych problemów wychowawczych w kąciaku dla rodziców. Ponadto w przedszkolu zorganizowany jest punkt konsultacyjny Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, która pełni dyżur raz w miesiącu i rodzice w miarę potrzeby mogą korzystać.

Należy stwierdzić, że **rodzice mają wpływ na działania przedszkola**. Większość ankietowanych rodziców (31/51) ma poczucie, że ma wpływ na to, co się dzieje w przedszkolu. Dwie osoby nie udzieliły odpowiedzi na pytanie. W ich opinii dowodem na to jest dobry kontakt z dyrektorem i nauczycielami - zawsze można wyrazić swoją opinię, zawsze znajdują czas na rozmowę (10/29), problemy oraz uwagi zostały rozpatrzone i w miarę możliwości zrealizowane (np. godziny otwarcia, odbierania wpłat w dniu 10 każdego miesiąca), wskazówki, sugestie czy uwagi rodziców są brane pod uwagę, szereg decyzji np. dotyczących wyboru podręczników, stawki żywieniowej, imprez przedszkolnych zapada na spotkaniach organizowanych dla rodziców. Podkreślali, że w przedszkolu jest super atmosfera. Podczas wywiadu dodali, że mają wpływ na stawki żywieniowe, na harmonogram imprez, na zajęcia dodatkowe, na godziny urzędowania przedszkola, wydłużanie godzin pracy księgowej aby można było odpłatność wpłacić za przedszkole "właściwie na bieżąco o wszystkie rzeczy, na które możemy mieć wpływ to jesteśmy pytani. Walczyliśmy o 4 grupę w przedszkolu i nie udało się, było to krzywdzące dla nas, bo jest przedszkole i tak się ogranicza jego funkcjonowanie. Walczyliśmy aby przedszkole wybudować i walczymy teraz aby ono przetrwało i to jest niepokojący sygnał dla nas, powinno rozwijać się a nie, że się go ogranicza". Zdaniem rodziców ich wpływ na pracę przedszkola jest wystarczający bo "zawsze można podejść do pani dyrektor przedstawić swój pomysł. Pani dyrektor ma doświadczenie, porozmawia i przez rozmowę można dojść do porozumienia". Zdaniem dyrektora wyrażonym w ankiecie i podczas wywiadu rodzice mają wpływ na decyzje dotyczące kwestii dydaktycznych, wychowawczych i organizacyjnych. Mają wpływ na organizację zajęć dodatkowych, ustalenie harmonogramu uroczystości i imprez przedszkolnych, ustalenie kalendarza spotkań teatralnych w przedszkolu, pedagogizację rodziców-artykuły dotyczące problemów wychowawczych, akcje "Cała Polska czyta dzieciom", 'Bezpieczny przedszkolak', "Zbierajmy zużyte baterie", "Zakrętki", "Mamo, tato, wolę wodę", udział w konkursach plastycznych organizowanych na terenie przedszkola, zajęciach otwartych dla rodziców, zakup pomocy dydaktycznych, wybór kart pracy dla dzieci, opiniowanie pracy nauczyciela do ustalenia oceny dorobku zawodowego nauczyciela za okres stażu, wybranie Patrona Przedszkola, uchwalanie programu wychowawczego i jego modyfikację, pomoc w organizacji i uczestniczenie np. w wycieczkach, piknikach, spartakiadach, uroczystościach, na godziny otwarcia przedszkola, wysokość składek i wybór ubezpieczyciela, poszukiwanie sponsorów celem wzbogacania bazy dydaktycznej przedszkola, wysokość stawki żywieniowej, ustalenie zasad korzystania z leżakowania. Z analizy dokumentów wynika, że rodzice mają duży wpływ na wymienione powyżej kwestie dydaktyczne, organizacyjne i opiekuńczo - wychowawcze.

Warto dodać, że **rodzice są zaangażowani we współpracę z przedszkolem**. Zdaniem ankietowanych rodziców w tym i poprzednim roku brali udział w:

- imprezach i uroczystościach przedszkolnych - 42/53,
- przygotowywaniu imprez i uroczystości przedszkolnych - 24,
- akcjach prowadzonych przez przedszkole, które integrują społeczność lokalną (lokalne festiwale, konkursy, debaty, akcje społeczne i charytatywne itp.) - 18,
- udzielaniu przedszkolu pomocy materialnej - 7,
- udziale w konsultacjach, debatach organizowanych przez przedszkole- 5,
- współpracy merytorycznej z przedszkolem, dzielenie się swoją wiedzą, umiejętnościami - 3,
- udział w szkoleniach, kursach, warsztatach organizowanych przez przedszkole - 2,
- prace fizyczne na rzecz przedszkola (np. remonty, sprząatanie itp.) - 2.

Prawie wszyscy ankietowani rodzice (50/51) są przekonani, że nauczycielom i innym pracownikom przedszkola zależy na bliskiej współpracy z nimi. Dwie osoby nie udzieliły odpowiedzi na pytanie. Wszyscy ankietowani nauczyciele uważają, że współpracują z rodzicami w organizacji imprez i uroczystości przedszkolnych, wspólnie przygotowują imprezy i uroczystości, rodzice wspierają materialnie przedszkole prowadzą prace fizyczne na rzecz przedszkola (np. remonty, sprząatanie itp.), uczestniczą w akcjach integrujących społeczność lokalną (lokalne festiwale, konkursy, debaty, akcje społeczne i charytatywne itp.), współpracowało merytorycznie wykorzystując wiedzę i umiejętności rodziców -6/7, prowadziło szkolenia, kursy, warsztaty 1/7. Za kluczowe formy współpracy z rodzicami nauczyciele uznali: imprezy i uroczystości przedszkolne zgodnie z kalendarzem imprez ok. 1/3 rodziców z nich korzystała, wykorzystywanie wiedzy i umiejętności rodziców ok. 10%, akcje integrujące społeczność lokalną - realizowane cyklicznie - angażuje się ponad połowa rodziców, prace fizyczne – sporadycznie się angażują. Podczas wywiadu nauczyciele ocenili wysoko zaangażowanie rodziców w życie przedszkola: udział w uroczystościach przedszkolnych angażują się wszyscy rodzice, w organizację imprez (szycie strojów, pomoc w nauce roli, pomoc w obsłudze np. „Dnia Babci i Dziadka”, pomoc w organizacji zabawy andrzejkowej, w urządzeniu mini działki i rabatki z kwiatami. Dyrektor podczas wywiadu podał te same formy współpracy z rodzicami co nauczyciele, ponadto dodał, że rodzice czynnie udzielają się np. w transporcie dzieci do Domu Ludowego na występ w niedzielne popołudnie. Dyrektor podkreślił, że Rada Rodziców jest inspiratorem wielu inicjatyw związanych z funkcjonowaniem i wyposażeniem placówki w środki dydaktyczne, jest współorganizatorem uroczystości i imprez przedszkolnych, organizacji wycieczek dla dzieci (wyjazd na spektakl teatralny do RCKP w Krośnie), bali karnawałowych, święta rodziny, zakończenia roku przedszkolnego.

Ważne jest, że **rodzice opiniują działania przedszkola**. Zdaniem większości ankietowanych rodziców (tak -43/51, raczej nie - 8/51, brak odpowiedzi -2), ich opinie mają wpływ na działania przedszkola. Jednak większość ankietowanych rodziców (34/51) nie potrafi podać przykładów wpływu rodziców na działania przedszkola. Dwie osoby nie udzieliły odpowiedzi na zadane pytanie. 17/51 ankietowanych rodziców podało przykłady: harmonogram i organizacja imprez i uroczystości, imprez okolicznościowych - 7, dostosowanie godzin przedszkola - 2, ustalanie stawki żywieniowej - 2, akcje społeczne, ekologiczne i charytatywne -3, zajęcia dodatkowe, wybór kart pracy, leżakowanie, pomoc rzeczowa i finansowa, protest w sprawie likwidacji czwartej grupy (nieudany). Podczas wywiadu rodzice stwierdzili, że opiniują program wychowawczy, zajęcia dodatkowe. Ponadto wydawali opinię o pracy nauczyciela w ramach awansu zawodowego. Zdaniem dyrektora rodzice opiniowali organizację zajęć dodatkowych, harmonogram uroczystości i imprez przedszkolnych, kalendarz spotkań teatralnych w przedszkolu, akcje społeczne, ekologiczne, zdrowotne, udział dzieci w konkursach, zajęcia otwarte dla rodziców, zakup pomocy dydaktycznych, wybór kart pracy, pracę nauczyciela do ustalenia oceny dorobku zawodowego nauczyciela za okres stażu, program wychowawczy, godziny otwarcia przedszkola, wybór ubezpieczenia, zasady korzystania z leżakowania.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Funkcjonuje współpraca w zespołach*

Komentarz:

Wszyscy nauczyciele pracują zespołowo i analizują efekty swojej pracy, wspólnie planują działania podejmowane w przedszkolu oraz rozwiązują problemy, a także doskonalią umiejętność pracy w zespole. Dyrektor wspiera nauczycieli w ich rozwoju i poprzez akceptację różnorodnych pomysłów, inspirowanie ich do kreatywnego działania.

Poniższe argumenty uzasadniają wysoki poziom spełniania wymagania.

Dyrektor i nauczyciele są zgodni, że **pracują zespołowo i analizują efekty swojej pracy**. Wynika to też z wniosków z ewaluacji wewnętrznej. Dyrektor twierdzi, że większość nauczycieli w wysokim stopniu angażuje się w pracę zespołów funkcjonujących w przedszkolu, a w celu pobudzenia pracy zespołowej stosuje nieformalne zachęty do działania zespołowego. Wszyscy ankietowani nauczyciele (7) są zdania, że dyrektor przedszkola zachęca ich do współpracy z innymi pracownikami w rozwiązywaniu problemów przedszkola.

Wg nauczycieli uczestniczących w wywiadzie w przedszkolu funkcjonują zespoły: programowy (pracujący nad treściami nauczania), metodyczny (rozwijający metody pracy z uczniem) wychowawczy i profilaktyczny, ds. zarządzania przedszkolem oraz zajmujący się kooperacją z otoczeniem zewnętrznym przedszkola.

Wszyscy ankietowani nauczyciele i dyrektor zgodnie stwierdzają, iż w przedszkolu funkcjonuje optymalna liczba zespołów zadaniowych. Dyrektor i ankietowani nauczyciele są zdania, że praca zespołów jest oceniana w procesie bieżącego zarządzania przedszkolem oraz w procesie wewnętrznego nadzoru. Wg nauczycieli uczestniczących w wywiadzie wyniki pracy zespołów są analizowane na bieżąco po realizacji zaplanowanych zadań oraz omawiane na posiedzeniach Rady Pedagogicznej.

Kolejnym argumentem świadczącym o spełnieniu wymagania jest fakt, iż **działania dyrektora przyczyniają się do rozwijania kreatywności nauczycieli**. Stwierdzają to wszyscy ankietowani nauczyciele (7) oraz dyrektor i nauczyciele uczestniczący w wywiadzie. Podają oni przykłady działań dyrektora mających na celu inspirowanie kreatywnych zachowań nauczycieli. Jest to, m.in.: akceptowanie i wdrażanie zgłaszanych przez nauczycieli pomysłów, dawanie możliwości proponowania innych rozwiązań oraz motywowanie do pracy (pochwały, nagrody, zachęty, wyróżnienia). Ponadto dyrektor do działań inspirujących nauczycieli zalicza:

- stwarzanie nauczycielom szans i możliwości rozwoju,
 - akceptowanie spontanicznej aktywności,
 - organizację szkoleń, z których nauczyciele czerpią pomysły do pracy,
 - przedstawianie propozycji ciekawych artykułów, literatury, stron internetowych,
 - zakup niekonwencjonalnych materiałów plastycznych, pomocy dydaktycznych,
 - zakup czasopism pedagogicznych,
 - stwarzanie przyjaznej atmosfery do pracy w przedszkolu,
 - przyznawanie dodatku motywacyjnego, nagród dyrektora, występowanie z wnioskami o nagrodę do wójta gminy.
- Dyrektor twierdzi, że nauczyciele pracujący w przedszkolu są bardzo kreatywni. Mają mnóstwo ciekawych pomysłów do pracy z dziećmi, dzięki czemu wychowankowie mobilizują się do działania, są dociekliwi, pomysłowi i potrafią niekonwencjonalnie rozwiązywać zadania. Wg niego codziennie, w każdej z grup wiekowych, dzieje się coś ciekawego, dzięki czemu dzieci się nie nudzą i lubią przychodzić do przedszkola. Każda impreza, uroczystość, spotkanie rodzinne, co roku ma inny charakter. Ponadto nauczyciele:
- do działań z dziećmi wykorzystują niekonwencjonalne przybory i materiały oraz przedmioty i urządzenia codziennego użytku (np. sokowirówka, mikser),
 - wiele zajęć przeprowadzają w kuchni przedszkolnej (np. pieczenie pizzy, ciasteczek, wyciskanie soków),
 - organizują wycieczki do ciekawych miejsc (np. poczta, salon fryzjerski, sklep spożywczy, biblioteka, Urząd Gminy itp.) oraz zapraszają rodziców wykonujących ciekawe zawody.

W jego opinii kreatywność działań nauczycieli przejawia się w: organizowaniu, w sposób oryginalny i nietuzinkowy, różnych uroczystości i imprez przedszkolnych zgodnie z kalendarzem uroczystości (otwarcia przedszkola, zakończenia roku przedszkolnego z przejażdżką konną dla każdego dziecka), pieczeniu z 4-latkami pizzy, robieniu przez dzieci sałatek, kanapek, organizowanie kiermaszy bożonarodzeniowych i wielkanocnych połączonych ze zbywaniem własnoręcznie wykonanych stroików, pisanek i ozdób.

Warto podkreślić, że **nauczyciele biorą współodpowiedzialność za pracę przedszkola**. W ocenie dyrektora i ankietowanych nauczycieli (7) uczący zdecydowanie wywiązują się z podjętych zobowiązań. Wynika to również z wniosków z ewaluacji wewnętrznej. Ponadto nauczyciele są zgodni, że wszyscy czują się odpowiedzialni za pracę przedszkola jako całości.

Na zakończenie należy dodać, że **nauczyciele uczestniczą w formach doskonalenia zawodowego dotyczących metod i form współpracy**. Zdaniem dyrektora nauczyciele uczestniczą w wewnętrznych i zewnętrznych formach doskonalenia zawodowego dotyczących metod i form współpracy. W opinii dyrektora i ankietowanych nauczycieli uczestnictwo w tych szkoleniach jest zdecydowanie przydatne w praktyce.

Wg nauczycieli biorących udział w wywiadzie uczestniczą oni w formach doskonalenia zawodowego dotyczących metod i form współpracy zespołowej. Wymieniają również tematykę form doskonalenia, w których pojawiła się tematyka współpracy, np.: „Komunikacja interpersonalna” i „Ewaluacja wewnętrzna”.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Sprawowany jest wewnętrzny nadzór pedagogiczny*

Komentarz:

Wnioski z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego są kompleksowo wykorzystywane do planowania pracy przedszkola, wprowadzania zmian w jego funkcjonowaniu oraz przyczyniają się do rozwoju placówki. Wszyscy nauczyciele są zaangażowani w ewaluację wewnętrzną podejmowaną w przedszkolu.

Poniższe argumenty uzasadniają wysoki poziom spełniania wymagania.

Nauczyciele są zaangażowani w ewaluację wewnętrzną. Tezę tę potwierdzają dyrektor oraz wszyscy ankietowani (7) i biorący udział w wywiadzie nauczyciele oraz wynika to z wniosków z ewaluacji wewnętrznej. Zgodnie twierdzą, że uczestniczyli w przeprowadzaniu ewaluacji wewnętrznej i jest to wg nich spowodowane zwyczajem panującym w przedszkolu oraz przekonaniem, że jest ona niezbędna. Jak podają robią to dla pozyskania informacji na temat jakości ich pracy i funkcjonowania przedszkola, a także o efektach i skuteczności działań dydaktycznych oraz w celu identyfikacji obszarów na które trzeba zwrócić szczególną uwagę.

Wg dyrektora ewaluacja wewnętrzna jest niezbędna bo:

- daje możliwość pozyskania informacji czy działania przedszkola spełniają oczekiwania rodziców i społeczności lokalnej,
- sprzyja poprawie efektów własnej pracy,
- pozwala na planowanie i wprowadzanie zmian w pracy wychowawczo – dydaktycznej,
- pozwala na organizowanie zajęć dodatkowych.

Wszyscy ankietowani nauczyciele (7) uważają, że angażują się w pracę nad ewaluacją wewnętrzną przedszkola. Dyrektor jest zdania, że zespół pracowników przedszkola jest bardzo zgrany. Wg niego wszyscy wiedzą, że praca zespołowa przynosi wiele korzyści wszystkim, a szczególnie dzieciom, dlatego często nie ma potrzeby pobudzać pracy zespołowej.

Należy dodać, że **wyniki wewnętrznego nadzoru pedagogicznego są wykorzystywane do planowania pracy przedszkola**. W opinii dyrektora i wszystkich ankietowanych nauczycieli wnioski z wewnętrznego nadzoru są wprowadzane w sposób kompleksowy do planu pracy przedszkola. Nauczyciele uczestniczący w wywiadzie jako przykład wykorzystania wniosków podają: ujednoczenie arkuszy obserwacji dzieci oraz innych narzędzi diagnostycznych, wprowadzenie zabaw relaksacyjnych i integracyjnych, zintensyfikowanie pracy nad rozwojem mowy i myślenia dzieci, a także wprowadzenie zeszytów do kontaktów z rodzicami oraz doskonalenie się w zakresie diagnozowania potrzeb psychofizycznych i intelektualnych dzieci, komunikacji interpersonalnej oraz ewaluacji wewnętrznej.

Kolejnym argumentem świadczącym o wysokim poziomie spełnienia wymagania jest fakt, że **ewaluacja wewnętrzna jest prowadzona z udziałem zespołów nauczycieli**, a wnioski wynikające z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego służą do wprowadzania zmian w funkcjonowaniu przedszkola oraz są wykorzystywane w jego rozwoju. Wszyscy ankietowani nauczyciele potwierdzają, że uczestniczą w pracach zespołu prowadzącego ewaluację wewnętrzną. Zdaniem nauczycieli uczestniczących w wywiadzie zajmuje się on przygotowaniem badania (ustaleniem tematyki i harmonogramu badania), konstruowaniem narzędzi badawczych,

przeprowadzaniem badania, analizą wyników, formułowaniem wniosków oraz przygotowaniem prezentacji wyników.

Ważnym jest, że w opinii wszystkich ankietowanych nauczycieli (7) **wnioski płynące z nadzoru pedagogicznego są w pełni uwzględniane przy wprowadzaniu zmian w funkcjonowaniu przedszkola**. Dyrektor oraz uczestniczący w wywiadzie nauczyciele wśród tych wprowadzonych na podstawie wyników wewnętrznego nadzoru pedagogicznego wskazują m.in.: zatrudnienie psychologa i logopedy, zmianę metod pracy na bardziej aktywizujące wychowanków, wprowadzenie większej ilości ćwiczeń i gier ruchowych, zabaw integracyjnych ośmielających dzieci nieśmiałe, ćwiczeń relaksacyjnych dla dzieci nadpobudliwych, pogłębienie współpracy z rodzicami. Ponadto dyrektor uzupełnia listę zmian o: wzbogacenie codziennej pracy nauczycieli o metody twórcze, wprowadzenie pracy metodą projektu, wzbogacenie działań w celu realizacji koncepcji pracy przedszkola, zwracanie szczególnej uwagi na kształtowanie u dzieci czynnej postawy wobec zdrowia oraz dostosowanie posiłków do potrzeb dzieci objętych dietą.

Warto dodać, że w zgodnej opinii dyrektora i wszystkich ankietowanych nauczycieli **zmiany wprowadzane na podstawie wewnętrznego nadzoru pedagogicznego przyczyniają się do rozwoju przedszkola**. Wg nauczycieli uczestniczących w wywiadzie dzięki wprowadzonym zmianom wyraźnie poprawiła się wymowa wychowanków, dzieci są bardziej otwarte, chętniej przychodzą i zostają w przedszkolu, są śmielsze na występach, chętnie biorą udział w zabawach.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Przedszkole ma odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie*

Komentarz:

Nowoczesny, atrakcyjny architektonicznie budynek przedszkola oraz wyposażenie umożliwiają realizację przyjętych w przedszkolu programów wychowania przedszkolnego. Dzięki pracy wszystkich pracowników przedszkola, przy pomocy rodziców i sponsorów unowocześniany jest plac zabaw i wyposażenie przedszkola, co przyczynia się do poprawy warunków i uatrakcyjnienia form realizacji przyjętych w przedszkolu programów wychowania przedszkolnego.

Poniższe argumenty uzasadniają wysoki poziom spełniania wymagań.

Warunki lokalowe i wyposażenie przedszkola są wystarczające do realizacji podstawy programowej i przyjętych programów nauczania. Argumentów potwierdzających słuszność tego stwierdzenia dostarczają dyrektor, rodzice i nauczyciele. Wynika to również z przeprowadzonych obserwacji oraz wniosków z ewaluacji wewnętrznej. W opinii dyrektora warunki lokalowe przedszkola są odpowiednie, a wyposażenie w pomoce dydaktyczne wystarczające do realizacji podstawy programowej i przyjętych programów. Natomiast ankietowani nauczyciele (7) są zgodni, że występują nieliczne braki w warunkach lokalowych oraz w wyposażeniu w pomoce dydaktyczne (5/7). Wg nich mankamentem jest niewielki metraż sal w stosunku do liczby dzieci. Ankietowani rodzice uważają, że warunki lokalowe przedszkola są bardzo dobre (29/52) lub odpowiednie (20/52) oraz, że przedszkole posiada wystarczająco dużo przyborów i pomocy do zabawy i nauki (51/52). Wg dyrektora jedynym mankamentem lokalowym jest brak sali teatralnej ze względu na zmniejszenie ilości oddziałów w przedszkolu i przeznaczenie sal na piętrze budynku, dotychczas wykorzystywanych przez przedszkole, na inne cele. Natomiast wyposażenie przedszkola w pomoce dydaktyczne jest sukcesywnie uzupełniane. Barię w zwiększeniu liczby pomocy jest ograniczona przestrzeń pomieszczeń przedszkolnych i brak sali gimnastycznej. wynika to z podjętej w tym roku szkolnym przez organ prowadzący decyzji o ograniczeniu liczby grup przedszkolnych do 3 i przeznaczeniu części wykorzystywanych pomieszczeń na inne cele.

Z przeprowadzonych obserwacji wynika, że sale mają zróżnicowaną wielkość, są odpowiednio oświetlone i postarano się o wydzielenie w nich części do odpoczynku i do pracy. Wyposażenie sal sprzyja realizacji celów zajęć i umożliwia realizację procesu dydaktycznego, a wyposażenie placu zabaw jest raczej wystarczające.

Istotnym argumentem w ustaleniu spełniania wymagania na wysokim poziomie jest fakt, że **w przedszkolu istnieje plan utrzymania i polepszenia warunków lokalowych**. Wynika to z wywiadu z dyrektorem i analizy dokumentacji oraz wniosków z ewaluacji wewnętrznej. W rocznym planie pracy zaplanowano pozyskanie środków finansowych na zakup nowoczesnych pomocy dydaktycznych, akcesoriów do kącików zainteresowań, literatury dziecięcej i metodycznej oraz wzbogacenie placu zabaw. Zdaniem dyrektora przedszkole jest wspomagane przez samorząd,

rodziców i partnerów we wzbogacaniu warunków lokalowych i pomocy dydaktycznych. Ze środków z Funduszu Przeciwdziałania Alkoholizmowi samorząd przekazuje środki na realizację programu profilaktyki stomatologicznej dla dzieci przedszkola. Ze środków Rady Rodziców zakupiono zabawki oraz wzbogacone zostały kąciki książki w salach. Rodzice wyposażają placówkę w książeczki dla dzieci, materiały papiernicze i plastyczne. Ponadto rodzice pomagali w zorganizowaniu zabaw andrzejkowych w dwu ostatnich latach, z których dochód w całości przeznaczono na zakup wykładzin dywanowych i zabawek (w 2011 r.) i na wyposażenie placu zabaw (w 2012 r.). Pozyskani sponsorzy zakupili do przedszkola zabawki i farby do pomalowania urządzeń na placu zabaw, dofinansowali paczki mikołajowe dla dzieci oraz zakupili dywan do najstarszej grupy.

Z wypowiedzi dyrektora wynika, że działania zmierzające do wzbogacenia zasobów lokalowych i wyposażenia dydaktycznego podejmowano w wciągu ostatnich dwóch lat według istniejącego planu uzupełniania wyposażenia, który korygowany jest w miarę potrzeb. Na podstawie analizy dokumentacji można stwierdzić, że przedszkole posiada listę potrzeb w zakresie wzbogacenia warunków lokalowych i wyposażenia w pomoce dydaktyczne.

Poziom spełniania wymagania: B

Wnioski z ewaluacji:

1. Placówka posiada koncepcję pracy, której założenia znane są i w pełni akceptowane przez rodziców, co skutkuje harmonijną współpracą przedszkola z domem rodzinnym w procesie wychowania i edukacji dzieci.
2. Atmosfera otwartości, akceptacji i życzliwości oraz konsekwentne oddziaływania wychowawcze stosowane przez wszystkich pracowników przedszkola wzmacniają poczucie bezpieczeństwa dzieci i są akceptowane przez rodziców.
3. Realizacja różnorodnych działań, w wyniku których wdrażana jest podstawa programowa wychowania przedszkolnego, sprawia, że rodzice i przedstawiciele środowiska lokalnego postrzegają przedszkole jako placówkę dbającą o jakość kształcenia.
4. Mimo realizacji w poprzednim roku szkolnym kółek zainteresowań uczestnicy badań nie zauważają trwałych zmian w ofercie programowej przedszkola.
5. Nauczyciele i dyrektor wspólnie planują, organizują i wspierają się w realizacji procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci współpracując z pracownikami niepedagogicznymi, przez co atmosfera pracy korzystnie wpływa na rozwój dzieci i przedszkola.
6. Harmonijny rozwój dzieci jest efektem indywidualnego podejścia do każdego z nich, systematycznie prowadzonej diagnozy pedagogicznej, rzetelnie realizowanej podstawy programowej oraz zaangażowania wszystkich pracowników.
7. Wprowadzenie systemowych rozwiązań w zakresie badania losów absolwentów pozwoli na uzyskanie informacji o efektach pracy przedszkola oraz da możliwość wprowadzania trafnych zmian w ofercie programowej przedszkola.
8. Aktywna współpraca z różnymi instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku umożliwia realizację licznych przedsięwzięć oraz wspomaga rozwój przedszkola.
9. Rodzice są partnerami przedszkola, współdecydują w sprawach placówki i uczestniczą w podejmowanych działaniach.
10. Zarządzanie przedszkolem w zakresie planowania działań, analizy efektów oraz doskonalenia metod pracy odbywa się przy ścisłej współpracy z nauczycielami, innymi pracownikami oraz rodzicami, co przyczynia się do poprawy jakości realizowanych zadań i rozwoju placówki.
11. Baza lokalowa i wyposażenie przedszkola w sprzęt oraz pomoce dydaktyczne, systematycznie wzbogacane w zależności od potrzeb we współpracy z rodzicami i partnerami szkoły, umożliwia nauczycielom realizację podstawy programowej i czyni przedszkole miejscem przyjaznym dla dzieci.

Wymaganie	Poziom spełniania wymagania
Obszar: Efekty	
Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności	B
Dzieci są aktywne	B
Respektowane są normy społeczne	B
Obszar: Procesy	
Przedszkole ma koncepcję pracy	B
Oferta zajęć umożliwia realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego	C
Procesy wspomagania rozwoju i edukacji dzieci mają charakter zorganizowany	C
Procesy wspomagania rozwoju i edukacji dzieci są efektem współdziałania nauczycieli	B
Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych	B
Obszar: Środowisko	
Wykorzystywane są zasoby środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju	B
Wykorzystywane są informacje o losach dzieci, które uczęszczały do przedszkola	C
Promowana jest wartość wychowania przedszkolnego	B
Rodzice są partnerami	B
Obszar: Zarządzanie	
Funkcjonuje współpraca w zespołach	B
Sprawowany jest wewnętrzny nadzór pedagogiczny	B
Przedszkole ma odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie	B

Raport sporządzili:

- Witold Wyskiel
- Jadwiga Baran

Kurator Oświaty:

.....